

Las Państwowe

**Raport z pilotażowego, uspołecznionego procesu
zainicjowanego przez Ministerstwo Klimatu i
Środowiska dotyczącego lasów o wiodącej funkcji
społecznej wokół miasta Katowice**

www.lasy.gov.pl

październik 2024

1 | Czego dotyczy pilotaż ws. lasów o wiodącej funkcji społecznej

Podstawa procesu

Wyznaczanie lasów o wiodącej funkcji społecznej to pilotażowy proces zainicjowany przez **Ministerstwo Klimatu i Środowiska**, którego celem jest wzmocnienie ochrony lasów o wiodącej funkcji społecznej.

Podstawę prawną procesu stanowi **polecenie Minister Klimatu i Środowiska z dn. 26.04.2024 r. z późn. zm.** oraz wydane w oparciu o nie **Zarządzenie nr 109 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dn. 30.08.2024 r.**

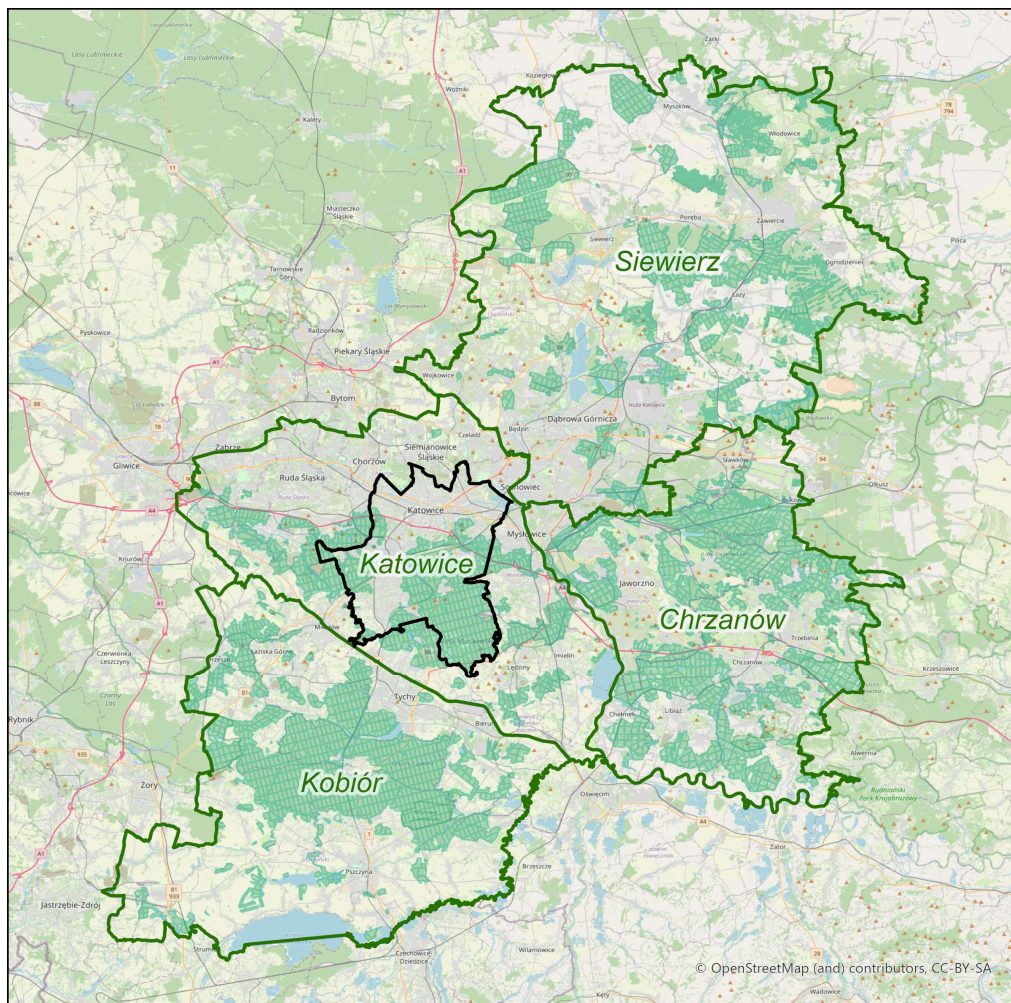
Zgodnie z ww. aktami prawnymi powołany został **lokalny zespół**, którego zadaniem było opracowanie szczegółowych propozycji granic obszarów lasów o wiodącej funkcji społecznej wokół miasta Katowice oraz opracowanie propozycji modyfikacji gospodarki leśnej na tych obszarach, z uwzględnieniem wytycznych ustalonych w ramach Ogólnopolskiej Narady o Lasach.

Pieczę nad całokształtem procesu, w roli gospodarza sprawował **Wojewoda Śląski**, natomiast merytoryczną stronę procesu organizowała **Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Katowicach**. Nad przebiegiem prac zespołu czuwały facylitatorki.

Las Państwowy

Obszar pilotażu

Mapa kompleksów
leśnych nadleśnictw
położonych wokół
miasta Katowice

Skład zespołu lokalnego

Do udziału w pracach zespołu zostały **zaproszone** następujące osoby:

- przedstawiciel Ministra Klimatu i Środowiska;
- przedstawiciel Dyrekcji Generalnej Lasów Państwowych;
- przedstawiciel właściwej terytorialnie Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych;
- po 1 przedstawicielu każdego właściwego terytorialnie nadleśnictwa;
- przedstawiciele 18 organizacji społecznych wybranych przez MKiŚ;
- po 1 przedstawicielu każdej gminy, powiatu i województwa właściwych dla danej planowanej lokalizacji lasu o wiodącej funkcji społecznej;
- przedstawiciel właściwej terytorialnie Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska;
- przedstawiciel reprezentujący lokalne zakłady usług leśnych;
- przedstawiciel reprezentujący lokalnych nabywców przemysłowych drewna;
- przedstawiciel Instytutu Badawczego Leśnictwa;
- przedstawiciel Biura Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej;
- wojewoda, poseł lub senator wskazani przez MKiŚ;
- przedstawiciele Państwowej Rady Ochrony Przyrody lub świata nauki wskazani przez MKiŚ;
- przedstawiciel Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii;
- eksperci/doradcy zaakceptowani przez MKiŚ - z głosem doradczym, niewiążącym.

Las Państwowy

Las Państwowy

Kluczowe kwestie

1

Propozycja **obszarów lasów** o wiodącej funkcji społecznej wokół miasta Katowice.

2

Zakres opracowania w kontekście specyfiki przestrzennej konurbacji śląskiej.
Punktem wyjścia prac zespołu był obszar Nadleśnictwa Katowice, który następnie został rozszerzony o lasy w zarządzie LP znajdujące się na terenie gmin/powiatów: Będzin, Dąbrowa Górnicza, Sosnowiec, Jaworzno, Mikołów, Tychy, Bieruń, stanowiących fragmenty Nadleśnictw: Kobiór, Chrzanów i Siewierz.
Jednym z głównych postulatów organizacji społecznych było **dalsze rozszerzenie terenu opracowania** tak, by obejmował w całości tereny kolejnych nadleśnictw.

3

Wstęp do dyskusji o zmianach w sposobie prowadzenia gospodarki leśnej na zaproponowanych obszarach lasów o wiodącej funkcji społecznej.

O czym rozmawialiśmy

Przy wyznaczaniu obszarów lasów o wiodącej funkcji społecznej wokół miasta Katowice kierowano się następującymi [kryteriami](#), określonymi w wybranych rekomendacjach i wytycznych z Ogólnopolskiej Narady o Lasach, przekazanych przez Ministerstwo Klimatu i Środowiska.

- S1.** Lasy kluczowe dla tożsamości kulturowej lokalnych społeczności;
- S2.** Lasy intensywnie użytkowane rekreacyjnie lub turystycznie;
- S3.** Tereny leśne w sąsiedztwie ośrodków wypoczynkowych, hoteli, sanatoriów (spa), campingów;
- S4.** Lasy położone w sąsiedztwie zwartej zabudowy, w szczególności wokół dużych ośrodków miejskich;
- S5.** Lasy uzdrowiskowe lub użytkowane w celach zdrowotnych;
- S6.** Obszary cenne z punktu widzenia usług ekosystemów dla lokalnej społeczności;
- S7.** Obszary istotne dla zaopatrzenia w wodę lokalnej społeczności.

O czym rozmawialiśmy

Opracowanie propozycji modyfikacji gospodarki leśnej na tych obszarach uwzględniało 3 kategorie: **wylączenia, ograniczenia i modyfikacje**, zdefiniowane w wytycznych z Ogólnopolskiej Narady o Lesie.

*„Wynikiem prac zespołu będzie opracowanie szczegółowych propozycji **granic obszarów lasów** o wiodącej funkcji społecznej oraz opracowanie **propozycji modyfikacji gospodarki leśnej** na tych obszarach, które będą uwzględniać wytyczne ustalone w ramach Ogólnopolskiej Narady o Lasach (ONoL), zatwierdzone i przekazane przez Ministerstwo Klimatu i Środowiska”*

Źródło: Zarządzenie nr 109 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 30 sierpnia 2024 r.

O czym rozmawialiśmy

W [wytycznych z Ogólnopolskiej Narady o Lasach](#) zdefiniowano trzy **rodzaje zmian w sposobie prowadzenia gospodarki leśnej**:

I. WYŁĄCZENIE Z UŻYTKOWANIA (Z POZYSKANIA DREWNA)

Kryterium definiujące:

gospodarka leśna zakłada brak pozyskania drewna, pozostawianie drzew aż do naturalnej śmierci i ich rozkładu

II. OGRANICZENIA UŻYTKOWANIA (POZYSKANIA DREWNA)

Kryterium definiujące:

gospodarka leśna zakłada, że większość (min. 50%) dojrzałego drzewostanu nie jest pozyskiwana; pozostaje aż do naturalnej śmierci drzew i ich rozkładu

III. MODYFIKACJE GOSPODARKI LEŚNEJ

Kryterium definiujące:

gospodarka leśna zakłada, że większość dojrzałego drzewostanu jest pozyskiwana, ale w sposób ograniczający negatywny wpływ na wartości przyrodnicze i społeczne

O czym rozmawialiśmy

Nadleśnictwo Katowice wskazało do objęcia statusem lasów o wiodącej funkcji społecznej lasy kluczowe dla tożsamości kulturowej lokalnych społeczności tj. lasy w Murckach, na Ochojcu i na Muchowcu, lasy intensywnie użytkowane rekreacyjnie i turystycznie, w większości lasy miejskie położone w obszarze miasta Katowic, tereny leśne w sąsiedztwie ośrodków wypoczynkowych i hoteli tj. tereny wokół 3 zbiorników wodnych: Wesoła Fala, Słupna i Starganiec, lasy położone w sąsiedztwie zwartej zabudowy, graniczące ze zwartą zabudową różnych osiedli, począwszy od Zabrza, skończywszy na Mysłowicach oraz lasy cenne z punktu widzenia usług ekosystemowych np. Lasy Ochojeckie i Giszowiec.

Nadleśnictwo Kobiór (teren gmin/miast Mikołów, Tychy, Bieruń) zaproponowało lasy ważne społecznie ze względu na tożsamość kulturową tj. sąsiadujące ze Śląskim Ogrodem Botanicznym, teren użytku ekologicznego Paprocany oraz lasy w zasięgu zespołu przyrodniczo-krajobrazowego Góra Chełmeczki, lasy wokół terenów zwartej zabudowy, tj. tereny sąsiadujące z Osiedlem Leśnym i Osiedlem Nowy Świat w Łaziskach Górnych i Łaziskach Dolnych oraz w rejonie Urbanowic; lasy intensywnie użytkowane rekreacyjnie i turystycznie, w tym wzdłuż dróg publicznych oraz dróg i ścieżek leśnych i tras rowerowych z Katowic przez Tychy do Pszczyny, a także lasy przylegające do obszaru ośrodka wypoczynkowego „Paprocany”.

O czym rozmawialiśmy

Nadleśnictwo Chrzanów (teren gmin/miast Sosnowiec i Jaworzno) zaproponowało objęcie lasami o wiodącej funkcji społecznej następujących obszarów:

- 4 kompleksy spełniające kryteria lasów ważnych społecznie, istotnych kulturowo i dla lokalnych społeczności, tj. lasy związane z historią miasta, gdzie znajdował się niemiecki obóz pracy, lasy przy zbiornikach wodnych powstałych w wyniku szkód górniczych;
- lasy intensywnie użytkowane rekreacyjnie i turystycznie, tj. przy centrach mieszkaniowych Jaworzna oraz lasy pod silnym wpływem eksploatacji górniczej;
- lasy w sąsiedztwie zwartej zabudowy, bezpośrednio sąsiadujące z ośrodkami czy też osiedlami mieszkaniowymi, głównie przy osiedlu Stałym (północna część) oraz lasy w sąsiedztwie dużych osiedli, RODów itd.;
- obszary cenne z punktu widzenia usług ekosystemowych dla lokalnej społeczności, tj. zalewiska po zapadliskach, lasy intensywnie użytkowane turystycznie oraz intensywnie wykorzystywane sportowo.

Nadleśnictwo Siewierz (teren gmin/miast Będzin, Dąbrowa Górnicza, Sosnowiec) wskazało do objęcia statusem lasów o wiodącej funkcji społecznej lasy intensywnie użytkowane rekreacyjnie oraz lasy w sąsiedztwie zwartej zabudowy, tj. Las Grodziecki, Las Podlesie, Las Zagórski i Balaton.

O czym rozmawialiśmy

Przedstawiciele organizacji społecznych proponując tereny do objęcia statusem lasów o wiodącej funkcji społecznej wskazywali na fakt, że stanowisko strony społecznej opiera się na koncepcji leśnego pasa ochronnego GOP z 1969 r. oraz zielonych pierścieni wokół miast z 2011 r. Podkreślili, że lasy społeczne w leśnym pasie ochronnym GOP to lasy 14 Nadleśnictw i że w ramach I etapu omawiane powinny być Nadleśnictwa Katowice, Siewierz, Chrzanów i Kobiór.

Zaprezentowali propozycje obszarów lasów o wiodącej funkcji społecznej z podziałem na poszczególne kategorie na terenie Nadleśnictw: Katowice, Siewierz, Chrzanów i Kobiór, wskazując, że ich duża część to lasy kluczowe dla tożsamości kulturowej i lokalnej oraz lasy intensywnie użytkowane rekreacyjnie i turystycznie (w rozumieniu koncepcji strumienia korzyści rekreacyjnych opracowanej przez prof. Marka Giergicznego). Podsumowali, że zestawienie map z ONoL-u pokazuje, że zasięg lasów społecznych obejmuje całą powierzchnię Nadleśnictw Katowice, Siewierz, Kobiór i Chrzanów i przedstawili postulat, żeby za lasy o wiodącej funkcji społecznej uznać cały obszar ww. nadleśnictw.

Podkreślali, że usługi ekosystemowe oraz funkcje przyrodnicze, rekreacyjne i kulturowe lasu powinny być nadrzędne wobec funkcji produkcyjnej oraz wskazali, które praktyki gospodarki leśnej są negatywnie postrzegane przez społeczeństwo: nadmierna eksploatacja lasów podmiejskich i górskich, wykorzystanie ciężkiego sprzętu, stosowanie cięć: rębni gniazdowych i zupełnych, rębni wielkopowierzchniowych przy szlakach turystycznych lub w okresie lęgowym ptaków, dewastacja krajobrazu leśnego.

O czym rozmawialiśmy

Przedstawiciele organizacji społecznych w swoim stanowisku z dn. 21.10.2024 r. odnieśli się do propozycji Lasów Państwowych dotyczącej objęcia lasami społecznymi całego obszaru Nadleśnictwa Katowice, sformułowanej werbalnie przez Dyrektora Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Katowicach Pana Roberta Pabiana na posiedzeniu zespołu w dniu 16 października 2024 r. Zgodzili się co do przedstawionego stanowiska, że lasy będące w zarządzie Nadleśnictwa Katowice w całości reprezentują lasy o wiodącej funkcji społecznej. Zwrócili również uwagę na potrzebę wypracowywania kompromisu oczekiwanego przez mieszkańców Konurbacji Górnośląskiej, ze względu na specyfikę regionu, której nie można porównać z żadną inną aglomeracją w Polsce (serce jednego z najmniejszych województw w Polsce, najwyższa w kraju gęstość zaludnienia i wskaźnik urbanizacji, z niespotykaną w innych rejonach kraju skalą degradacji środowiska naturalnego oraz jednym z najwyższych w Polsce wskaźnikami śmiertelności).

Z kolei w stanowisku z dn. 25.10.2024 r. nie zgodzili się z propozycją Nadleśnictwa Chrzanów dotyczącą wyznaczenia obszarów lasów o wiodącej funkcji społecznej, wskazując na nieprawidłową interpretację obszaru. Wskazali obszary, które powinny zostać uwzględnione jako lasy społeczne m.in. otulina rezerwatu przyrody Dolina Żabnika, Obszar Chronionego Krajobrazu Dobra-Wilkoszyn, lasy Podłęża. Podnieśli również kwestię wycinki lasu pod inwestycję przemysłową dokonaną w oparciu o specustawę o szczególnych rozwiązaniach związanych ze specjalnym przeznaczeniem gruntów leśnych z 23.07.2021 roku (LEX IZERA).

O czym rozmawialiśmy

Nadesłane stanowiska organizacji społecznych i osób prywatnych* obejmowały również m.in:

- żądanie zmiany gospodarki leśnej polegające na całkowitym zaprzestaniu pozyskania drewna na terenie całego województwa śląskiego i całej Polski;
- objęcie lasami społecznymi na zasadzie wyłączeń i ograniczeń całego obszaru Leśnego Pasa Ochronnego GOP ze względu na korzyści przyrodnicze (w tym ostoje zwierząt), społeczne, hydrologiczne, klimatyczne;
- oczekiwanie, że do gospodarki leśnej zostaną wprowadzone zmiany prowadzące do nadania lasom bardziej naturalnego kształtu, niekoniecznie jednak polegające na propozycjach zawartych w ONoL;
- obawy, że wprowadzenie trzech możliwych zmian w gospodarce leśnej (modyfikacje, ograniczenia, wyłączenia) może okazać się zbyt mało elastyczne dla utrzymania lasów zdrowych i bioróżnorodnych;
- szczegółowe propozycje rozszerzenia terenu lasów o wiodącej funkcji społecznej m.in. w Nadleśnictwach Kobiór, Katowice, Rudy Raciborskie;
- wskazanie konkretnych lasów (z dokładnym uzasadnieniem) jako terenów do objęcia statusem lasów o wiodącej funkcji społecznej (np. lasy koło Łazisk Górnych, Orzesza, Wyr, Kobiór, Tychy i Suszec, Lasy Murckowskie, Lasy Trzebińskie, Lasy Pszczyńskie, lasy Beskidu Małego, Beskidu Żywieckiego oraz Parku Krajobrazowego Beskidu Śląskiego).

* Wpłynęło 118 apeli wygenerowanych za pośrednictwem strony internetowej Fundacji Lasy i Obywatele <https://lasyobywatele.pl/lasyspoeczne>

O czym rozmawialiśmy

W **nadesłanych stanowiskach** wyrażono także:

- zgodę na zwiększenie znaczenia funkcji społecznej lasów, przy zastrzeżeniu, że nie powinno to być ich jedynym przeznaczeniem;
- pozytywną ocenę prowadzonej obecnie przebudowy drzewostanów w kierunku lasów mieszanych (poprawa zdrowia i różnorodności biologicznej);
- protest wobec używania terminu „odbudowa”, gdyż obecny stan lasów nie jest katastrofalny, a prowadzona przebudowa nie oznacza ich „odbudowy” z ruiny;
- opinię, że obecna gospodarka leśna jest oparta na zrównoważonym pozyskiwaniu zasobów, które nie prowadzi do degradacji terenów leśnych;
- propozycję ograniczenia rębni zupełnej do minimum, aby zachować 15-20% starodrzewu na obszarach o wiodącej funkcji społecznej;
- konieczność rozwoju infrastruktury turystycznej - rozbudowę dróg leśnych oraz miejsc postoju pojazdów;
- konieczność wzmożonej edukacji społecznej w zakresie ochrony lasów i przeciwdziałania zaśmiecaniu;
- apel o uwzględnienie lasów o wiodącej funkcji społecznej w planach przestrzennych gmin, aby zachować odpowiednią odległość od terenów zabudowanych oraz zapobiec presji budowlanej na lasy;

O czym rozmawialiśmy

Ponadto zwrócono uwagę na:

- ograniczenie terenu pilotażu do terenów zaproponowanych przez LP;
- brak pełnej analizy skutków społecznych, przyrodniczych i gospodarczych utworzenia lasów o wiodącej funkcji społecznej;
- kolizję funkcji społecznych lasów z przyrodniczymi;
- niesprecyzowany status prawny lasów społecznych;
- potrzebę ograniczenia wyłączeń do form ochrony przyrody objętych prawem;
- potrzebę ograniczenia zmian w gospodarce leśnej do modyfikacji w lasach o wiodącej funkcji społecznej;
- obszary, które nie powinny być włączone do lasów o wiodącej funkcji społecznej m.in. grunty orne, łąki, pastwiska, zbiorniki wodne, budynki, infrastruktura, lasy objęte stałym zakazem wstępu z art. 26 ustawy o lasach i różnymi formami ochrony przyrody, drzewostany dojrzałe o składzie gatunkowym niezgodnym z siedliskiem, w których występują gatunki obce;
- potrzebę kontynuowania przebudowy drzewostanów, przywrócenia równowagi gatunkowej drzew, zwiększenia bioróżnorodności oraz odporności na zmiany klimatu.

O czym rozmawialiśmy

Przedstawiciele samorządów zwrócili uwagę na wyjątkową sytuację lasów wokół Katowic, które w dużej mierze leżą na terenach innych miast. Podkreślili, że zespół powinien zająć się terenami leśnymi nie tylko w granicach Katowic, ale także obszarami wokół miasta, wchodzącymi w skład konurbacji śląskiej.

Samorządowcy przywołali zasady trwałej i zrównoważonej gospodarki leśnej określone w ustawie o lasach, wskazując na długofalowy wpływ decyzji zespołu na wygląd i stan lasów przez następne dziesięciolecia.

Zauważyli, że prace te wzbudzają emocje wśród lokalnej społeczności, która ma różne oczekiwania wobec lasów - od rekreacyjnych po ekologiczne.

Wskazali również na potrzebę rozróżnienia funkcji przyrodniczych i społecznych lasów, ponieważ zwiększenie użytkowania społecznego może zagrażać cennym ekosystemom leśnym, prowadząc do problemów takich jak zaśmiecanie czy utrata bioróżnorodności.

Ponadto strona samorządowa zauważyła, że lasy przedstawione na mapach obejmują jedynie obszary o znaczeniu kulturowym i tożsamościowym. Tymczasem wszystkie lasy wokół aglomeracji katowickiej pełnią istotne funkcje ekosystemowe, takie jak oczyszczanie powietrza, ochrona przed powodziami i zaopatrzenie ludności w wodę, co jest szczególnie ważne ze względu na wysokie zagęszczenie ludności i poziom zanieczyszczeń w regionie.

O czym rozmawialiśmy

Z tego względu postulowali, by wybrane lub wszystkie te lasy uznać za priorytetowe pod kątem ich funkcji ekosystemowych i społecznych. Samorządowcy podkreślali, że w swoich dokumentach strategicznych mocno akcentują podniesienie jakości życia mieszkańców jako jeden z priorytetów polityki regionalnej województwa śląskiego.

Ustanowienie lasów o wiodącej funkcji społecznej jest w tym kontekście uznawane za ważny krok w kierunku podnoszenia jakości życia mieszkańców konurbacji.

Przedstawiciele samorządów zwrócili również uwagę na potrzebę precyzyjnej interpretacji wytycznych Ministerstwa Klimatu i Środowiska oraz na konieczność pogodzenia różnorodnych oczekiwań społecznych wobec lasów.

Przedstawicielka Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii poinformowała zespół, że GZM planuje powołanie nowego Parku Krajobrazowego, który roboczo nazywa się obecnie Górnośląskim Parkiem Krajobrazowym. Jego obszar częściowo będzie pokrywał się z terenem Nadleśnictwa Katowice.

Park Krajobrazowy będzie chronił wartości przyrodnicze, krajobrazowe, historyczne i kulturowe, a więc nie tylko lasy, ale również obszary cenne przyrodniczo i obiekty historyczno-kulturowe.

O czym rozmawialiśmy

Przedstawiciele części samorządów (Prezydent Miasta Tychy, Urząd Miasta Mikołów, Radny Rady Miasta Mysłowice, Urząd Miasta Chorzów, Wiceprezydent Miasta Katowice, Prezydent Miasta Zabrze, Prezydent Miasta Siemianowice Śląskie, Przewodniczący Rady Miejskiej Jaworzna, Urząd Miasta Mysłowice) w nadesłanych stanowiskach postulowali objęcie wszystkich lasów położonych w ich granicach administracyjnych jako lasów o wiodącej funkcji społecznej spełniających kryteria (S1-S7) wg ONoL.

W swoich stanowiskach zawarli oni uzasadnienia tych postulatów, wskazując bliskość lasów do terenów zamieszkałych, ich walory rekreacyjne, zdrowotne, ekologiczne, edukacyjne, historycznie i religijne.

Odwołali się także do konieczności ochrony zdrowia i jakości życia mieszkańców, ich dobrostanu psychicznego i fizycznego, a także bezpieczeństwa klimatycznego, hydrologicznego i ekologicznego w świetle sprawiedliwości społecznej wewnątrz- i międzypokoleniowej.

Przekazali również przykładowe propozycje szczegółowych rozwiązań dotyczących gospodarki leśnej, np. dotyczące strefowania, preferowanych rodzajów rębni, preferowania naturalnego odnowienia lasu, zachowania cennych starodrzewów oraz siedlisk naturalnych, bądź wskazali na potrzebę modyfikacji, ograniczenia lub wyłączenia obszarów z gospodarki leśnej.

Pojawił się także postulat rozszerzenia dyskusowanego terenu na obszar 13 Nadleśnictw.

O czym rozmawialiśmy

Z kolei inne samorządy (Burmistrz Miasta Bierunia, Wójt Gminy Pawłowice) wskazały konkretne fragmenty lasów, które winny być uznane za lasy o wiodącej funkcji społecznej, ze względu m. in. na:

- intensywne użytkowanie rekreacyjne lub turystyczne przez mieszkańców;
- bliskość zwartej zabudowy jednorodzinnej;
- ochronę przed hałasem i zanieczyszczeniami;
- zachowanie istniejącej estetyki krajobrazu;
- konieczność zapewnienia bezpieczeństwa publicznego (w tym pożarowego).

Wójt Gminy Kobiór podkreślił, że uważa za konieczne znalezienie rozwiązania, które pozwoli zachować równowagę między racjonalną gospodarką leśną, a potrzebami społecznymi. Krótki czas trwania procesu nie pozwolił władzom gminy na sformułowanie szczegółowego stanowiska w tej sprawie.

Z kolei Gmina Orzesze wyraziła gotowość do współpracy z LP w celu opracowania konkretnych rozwiązań zapewniających funkcje społeczne, zmniejszenia pozyskiwania drewna oraz rozwoju infrastruktury rekreacyjnej.

O czym rozmawialiśmy

Część samorządów (Prezydent Miasta Sosnowca, Urząd Miejski w Jaworznie, Burmistrz Miasta Pszczyna, Wójt Gminy Suszec, Wójt Gminy Miedźna) nie rekomendowała obejmowania lasów w ich granicach statusem lasów o wiodącej funkcji społecznej, ze względu m. in. na:

- niejasne i niedookreślone proponowane ograniczenia, nie poparte dotychczasowymi przepisami;
- ryzyko zniszczenia terenów cennych przyrodniczo w wyniku zwiększonej presji turystycznej;
- konieczność zapewnienia bezpieczeństwa publicznego (w tym pożarowego);
- obawę co do wpływu postulowanych ograniczeń na gospodarkę łowiecką, wzrost populacji gatunków rodzimych i inwazyjnych, a w efekcie zwiększoną migrację tych zwierząt do miast;

- przekonanie, że obecnie obowiązujące uregulowania gospodarki leśnej są wystarczające;
- wskazanie, że podczas tworzenia obowiązujących Planów Urządzenia Lasów prowadzone były konsultacje społeczne, a zapisy PUL zapewniają funkcje społeczne lasów w okolicy.

Ponadto przedstawiciele Jaworzna (Urząd Miejski w Jaworznie i Przewodniczący Rady Miejskiej Jaworzna) przesłali dwa całkowicie rozbieżne stanowiska odnośnie wyznaczenia obszarów lasów o wiodącej funkcji społecznej. Przyjęto za wiążące stanowisko Prezydenta Miasta Jaworzno zgodnie z jego ustawowymi kompetencjami.

O czym rozmawialiśmy

Przedstawiciel reprezentujący lokalne zakłady usług leśnych wniósł o niewyznaczanie obszarów objętych wyłączeniem z pozyskania drewna za wyjątkiem terenów podlegających ustawowo ochronie przyrody oraz uzgodnionych w planach urządzania lasu. W swoim stanowisku wyraził opinię, że:

- należy utrzymać poziom użytkowania lasu na poziomie zbliżonym do obecnego, z dopuszczeniem do ewentualnych korekt po obustronnych ustaleniach (LP i zule);
- w celu zachowania ostoi, miejsc bytowania i żerowania zwierząt dziko żyjących należy kontynuować zbliżony do dotychczasowego sposób prowadzenia cięć, który prowadzi do istnienia wielowiekowej i mozaikowej struktury lasu;
- wskazana jest kontynuacja prac przy przebudowie drzewostanów i dostosowanie ich do zmieniających się warunków klimatyczno-siedliskowych;
- wyłączenie z pozyskania drewna w lasach społecznych spowoduje bezpośrednią utratę pracy przez setki pracowników zakładów usług leśnych, wpłynie na sytuację ekonomiczną ich rodzin oraz spowoduje konsekwencje dla działalności firm leśnych w ościennych nadleśnictwach;
- wstrzymanie prac leśnych spowoduje również nieodwracalne konsekwencje dla poszczególnych drzewostanów oraz dla lasu jako kompleksu przyrodniczego.

O czym rozmawialiśmy

Przedstawiciel reprezentujący lokalnych nabywców przemysłowych drewna zwrócił się z prośbą o wypracowanie takich propozycji gospodarowania w lasach społecznych, które nie spowodują zmniejszenia podaży drewna na rynek. Podkreślił, że należy wprowadzić rozsądne modyfikacje gospodarki leśnej, gdzie wyłączenia i ograniczenia będą stanowić znikomy procent i ograniczać się właściwie do rezerwatów. W przeciwnym przypadku może dojść do poważnych perturbacji skutkujących zwolnieniami pracowników, bezrobociem, utraty wpływów do budżetu Państwa i samorządów, a także próby zaspokojenia niedoborów surowca poprzez import z innych części Polski i świata, skutkujący niepożądanymi działaniami w kontekście zachodzących zmian klimatycznych.

Ponadto wyraził zrozumienie dla potrzeby wzmożenia społecznych funkcji lasu, jednocześnie zwracając uwagę na to, że:

- funkcje społeczne lasu to również zapewnienie ekologicznego, odnawialnego surowca, jakim jest drewno;
- przemysł leśno-drzewny w regionie zatrudnia wiele tysięcy osób i daje utrzymanie dziesiątkom tysięcy pracowników, kooperantów, dostawców maszyn, paliwa itp.;
- branża daje oprócz stabilnego zatrudnienia wielomilionowe podatki i daniny publiczne odprowadzane do Skarbu Państwa i lokalnych samorządów.

O czym rozmawialiśmy

RDOŚ w Katowicach w swoim stanowisku poparła inicjatywę wyznaczania lasów o wiodącej funkcji społecznej wokół miasta Katowice, mając na względzie nierozłączne powiązania przyrodnicze i społeczne. Jednakże zwróciła uwagę, że obiekty przyrodnicze, a w szczególności rezerваты przyrody, obszary Natura 2000 i strefy ochrony ostoi, miejsc rozrodu lub regularnego przebywania gatunków podlegających ochronie prawnej, nie powinny podlegać dyskusji odnośnie sposobu prowadzenia gospodarki pod kątem oczekiwań społecznych jako priorytetowych, ponieważ ten aspekt może być rozważany jedynie uzupełniająco i wyłącznie, gdy nie jest to sprzeczne z celami i przedmiotami ochrony, ponieważ nadrzędnym celem istnienia tych obszarów jest aspekt przyrodniczy.

BULiGL Oddział w Krakowie zwróciło uwagę, że przygotowanie konkretnych propozycji dotyczących zmian wskazań gospodarczych zapisanych w planach urządzenia lasu dla nadleśnictw zaliczonych do lasów o wiodącej funkcji społecznej wokół Miasta Katowice, powinno być poprzedzone gruntowną analizą tych planów. W swoim stanowisku zaproponowało zasady planowania i prowadzenia gospodarki leśnej dla lasów o wiodącej funkcji społecznej oraz przedstawiło ogólne uwagi nt. wprowadzania zmian w zabiegach ujętych w PUL.

O czym rozmawialiśmy

Przedstawiciel reprezentujący Senatora RP Piotra Masłowskiego przekazał uwagi do procesu wyznaczania obszarów lasów społecznych wokół miasta Katowice. Zaznaczył, że na etapie dotychczasowych prac zespołu nikt nie kwestionował społecznego podejścia do wyznaczenia lasów o wiodącej funkcji społecznej i że wszyscy uznajemy, że takimi lasami powinien być cały zasób lasów podległych LP w obrębie Leśnego Pasa Ochronnego GOP. Podkreślił również, że w województwie śląskim praktycznie cały obszar województwa czeka na negocjacje dotyczące określenia lasów o wiodącej roli społecznej i proces wyznaczenia tych obszarów powinien być wsparty ustawowymi zmianami w zakresie zasad prowadzonej gospodarki leśnej, wraz z uwzględnianiem wśród tych zasad uwarunkowań nie tylko społecznych, ale również zmian klimatycznych.

O czym rozmawialiśmy

W trakcie prac dyskutowano również o **zmianach w sposobie prowadzenia gospodarki leśnej na obszarach wytypowanych jako lasy o wiodącej funkcji społecznej wokół miasta Katowice.**

Przedstawiciele Lasów Państwowych omówili propozycje zmian w sposobie prowadzenia gospodarki leśnej na wyznaczonych obszarach lasów o wiodącej funkcji społecznej wokół miasta Katowice, prezentując obszary na mapach i omawiając poszczególne rozwiązania w danych nadleśnictwach.

Swoją propozycję zmian w sposobie prowadzenia gospodarki leśnej przedstawili również **przedstawiciele części organizacji społecznych** w stosunku do całego obszaru Nadleśnictwa Siewierz, Chrzanów, Kobiór i Katowice, wskazując na mapach wyłączenia, ograniczenia i modyfikacje oraz omawiając kryteria, jakimi kierowano się przy ich wyznaczaniu. W tej propozycji przeważało oczekiwanie wyłączenia z pozyskiwania drewna.

Członkowie zespołu zauważyli znaczące różnice w przedstawionych w trakcie spotkań propozycjach i z uwagi na ograniczony czas, ostatecznie nie udało się wypracować szczegółowych propozycji w tym zakresie. Wspólnie zadeklarowano kontynuację prac w tym kierunku.

O czym rozmawialiśmy

W trakcie spotkań zespołu **wygłoszono następujące prezentacje:**

- **dr Jerzy Parusel (Państwowa Rada Ochrony Przyrody)** przedstawił w prezentacji pt.: „Mój wykład o lesie” głos krytyczny w odniesieniu do historii i założeń gospodarki leśnej, omówił m. in. wybrane modele dynamiki rozwoju lasów naturalnych i zagospodarowanych zrębowo, nawiązał do prognoz oddziaływania na środowisko PUL-i jako oczekiwanym źródle informacji o wpływie gospodarki leśnej na środowisko, podał przykłady negatywnego wpływu gospodarki leśnej na środowisko, podsumował raport stanu siedlisk w Polsce dla UE oraz zaprezentował prognozę oddziaływania zmian klimatycznych na poszczególne gatunki.
- Wystąpienie **Zdzisława Spendla (Biuro Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej Oddział w Krakowie)** miało charakter polemiczny w stosunku do wystąpienia dr Jerzego Parusela i obejmowało m. in. szczegółowe zestawienia danych dotyczące tzw. „wycinek”, dynamiki drzewostanów na terenach objętych ochroną ścisłą i gospodarką leśną oraz omówienie lasów społecznych w istniejących planach urządzenia lasu.

O czym rozmawialiśmy

- **Bogdan Gieburowski (ekspert)** przybliżył zespołowi historię powstania leśnego pasa ochronnego GOP, opisał sytuację przyczyniającą się do zamierania lasów w latach przed jego powstaniem i przedstawił podmioty zaangażowane w realizację tej koncepcji. Podkreślił ogromną rolę polskich leśników w utworzeniu zielonych płuc Śląska.
- **dr hab. inż. Mariusz Czop, prof. AGH** omówił m. in. rolę lasów w gospodarce wodnej, szczególnie w kontekście ograniczonych zasobów wodnych, zagrożenia deficytem wody, ochrony jakości wody oraz zapobiegania zagrożeniu powodziowemu.
- **prof. dr hab. Wojciech Grodzki (Instytut Badawczy Leśnictwa)** zwrócił m. in. uwagę na rolę wieloletniej gospodarki leśnej w kształtowaniu stanu lasów istniejących obecnie. Podkreślił dynamiczny charakter systemów leśnych oraz zastosowanie modelu ochrony czynnej dla zrównoważonego zarządzania terenami leśnymi. Zwrócił uwagę, że prezentowany przez dra Parusela model lasu naturalnego w naturze praktycznie nie występuje.

2 | Jak zorganizowany był uspołeczniony proces?

Organizacja procesu

Decyzją MKiŚ spotkania zespołu odbywały się na neutralnym gruncie, tj. w Śląskim Urzędzie Wojewódzkim w Katowicach. W związku z tym, **osobą otwierającą i zamykającą spotkanie oraz sprawującą pieczę nad całokształtem procesu - jako gospodarz miejsca - był Wicewojewoda Śląski, Michał Kopański.**

Lasy Państwowe były operatorem procesu i odpowiadały za zapewnienie odpowiednich danych, analiz i innych informacji. Prowadzenie spotkań i prac było zadaniem pracowników Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Katowicach oraz wynajętych moderatorek zewnętrznych z Fundacji Think Tank Miasto, zaakceptowanych przez MKiŚ.

Materiały robocze rekomendowane przez MKiŚ:

- Mapa Lasów Spornych, stworzona przez organizację pozarządową. Mapa ilustruje obszary, gdzie w minionych latach społeczeństwo lokalne i aktywiści szczególnie mocno zabiegali o ochronę lasów, a wycinki budziły największe emocje i protesty społeczne;
- raport techniczny i pliki z warstwami udostępniony przez dr hab. Marka Giergicznego (Uniwersytet Warszawski). W materiale opracowano i zmapowano różne wskaźniki pozwalające identyfikować lasy o wysokiej wartości społecznej;
- ramowy regulamin prac lokalnego zespołu do spraw lasów o wiodącej funkcji społecznej wokół aglomeracji.

Organizacja procesu

Członkowie zespołu wyłonili spośród siebie

Prezydium, w skład którego weszli:

Przewodniczący zespołu:

- Robert Pabian (Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Katowicach)

Wiceprzewodniczący:

- Kama Klimsa (Stowarzyszenie Leśne Sprawy)
- Marek Miś (Radny Mysłowic)
- Radomir Dyjak (Ministerstwo Klimatu i Środowiska)
- Stanisław Bulandra (przedstawiciel biura senatora Piotra Masłowskiego)

Zadania Prezydium obejmowały m.in. przygotowywanie agendy na kolejne spotkania oraz rozstrzyganie kwestii spornych w zakresie sposobu procedowania.

Za sprawną realizację agendy oraz moderowanie dyskusji odpowiedzialne były facylitatorki.

Zgodnie z decyzją członków zespołu, **spotkania były rejestrowane** w formie audio, a nagrania udostępniane na stronie internetowej dedykowanej lasom społecznym (<https://lasyspoleczne.lasy.gov.pl/materialy2>).

Za techniczną stronę realizacji nagrań odpowiedzialny był Wojewoda Śląski.

Z każdego spotkania sporządzany był szczegółowy protokół oraz krótkie sprawozdanie moderatorek podsumowujące najważniejsze wątki dyskusji. Zarówno protokoły, jak i sprawozdania były udostępniane na ww. stronie internetowej.

W pracach zespołu wzięli udział zaproszeni eksperci.

Organizacja procesu

Formy pracy zespołu zostały uzgodnione przez członków zespołu i obejmowały:

- ✓ **prezentacje obejmujące propozycje stron** - przygotowane wcześniej wystąpienia, które stanowiły podsumowanie proponowanych przez strony rozwiązań wraz z uzasadnieniem;
- ✓ **prezentacje członków zespołu i ekspertów** - przygotowane wystąpienia, które dotyczyły wybranych aspektów merytorycznych procesu i stanowiły wsparcie zespołu w pracach;
- ✓ **dyskusje plenarne zespołu**, które umożliwiały wszystkim członkom zespołu zadawanie pytań, uzupełnianie i rozszerzanie swoich stanowisk, udzielanie wyjaśnień oraz zapoznanie się ze stanowiskami pozostałych członków, a także ustalanie kwestii proceduralnych (np. brzmienia regulaminu prac zespołu);
- ✓ **spotkania prezydium** - zwoływane w trybie zdalnym, w razie potrzeby spotkania, które dotyczyły kwestii proceduralnych, a ich głównym celem było usprawnianie prac zespołu;

Organizacja procesu

- ✓ **współdzielenie materiałów w chmurze / udostępnianie na stronie internetowej**, które umożliwiało członkom zespołu pełen wgląd w materiały dostarczane przez wszystkie strony oraz dostęp do protokołów i sprawozdań. Rozwiązania techniczne były wdrażane podczas prac zespołu, a związane z tym chwilowe utrudnienia w dostępie do materiałów stanowiły podstawę do sformułowania rekomendacji do prac w kolejnych procesach tego typu;
- ✓ **adres e-mailowy** należący do przewodniczącego prezydium, który służył do uporządkowania korespondencji mailowej - wszystkie dokumenty były przesyłane na jeden adres, a następnie udostępniane członkom zespołu.

3 | Kalendarium prac lokalnych zespołów ds. lasów społecznych

Harmonogram procesu

10.09.2024 - przekazanie przez MKiŚ Dyrektorowi Generalnemu Lasów Państwowych wytycznych i rekomendacji w zakresie wzmocnienia ochrony lasów ważnych społecznie wokół największych aglomeracji, wypracowanych w procesie Ogólnopolskiej Narady o Lasach (ONoL)

18.09.2024, godz.: 15.00-18.00 - spotkanie wprowadzająco-informacyjne

25.09.2024, godz.: 15.00-18.00 - spotkanie robocze

09.10.2024, godz.: 15.00-18.00 - spotkanie robocze

16.10.2024, godz.: 15.00-18.00 - spotkanie robocze

23.10.2024, godz.: 15.00-19:00 - spotkanie podsumowujące

31.10.2024 - przekazanie raportu zawierającego propozycje wypracowane podczas prac zespołu Wojewodzie Śląskiemu

4 | Uczestnicy biorący udział w pracach lokalnego zespołu ds. lasów o wiodącej funkcji społecznej

Las Państwowy

Uczestnicy

- Lokalny zespół do spraw lasów o wiodącej funkcji społecznej wokół Katowic liczył 54 osoby.
- Przedstawiciele strony społecznej (organizacji społecznych) byli imiennie wskazani przez MKiŚ jako członkowie zespołu.
- W pięciu spotkaniach zespołu uczestniczyło w pracach średnio 44 członków (lub osób je zastępujących) - szczegółowe listy obecności w załączniku.
- Na każdym spotkaniu obecni byli przedstawiciele każdej ze stron.

Las Państwowy

Jak informowaliśmy o pilotażu szerszą społeczność

- Prace zespołu lokalnego miały charakter jawny i były oparte na [poleceniach i wytycznych Ministerstwa Klimatu i Środowiska](#).
- Po przyjęciu Regulaminu przez zespół, przebieg każdego spotkania był rejestrowany w formie zapisu dźwiękowego i udostępniany członkom zespołu. Ponadto po każdym spotkaniu zespół facylitacyjny przygotowywał sprawozdanie zbierające najważniejsze punkty spotkania. Sprawozdania były udostępniane członkom zespołu.
- Informacja o rozpoczęciu procesu zostały opublikowane w serwisie [Facebook](#), a materiały i informacje dotyczące przebiegu procesu (w tym listy obecności, sprawozdania i materiały merytoryczne) były udostępniane na stronie [Lasy Społeczne Katowice](#). Dyrektor Robert Pabian udzielił także [wywiadu Radiu Katowice](#).
- Na potrzeby odpowiadania na bieżące pytania dotyczące lasów społecznych utworzony został dedykowany adres mailowy: lasy.spoeczne@klimat.gov.pl.

5 | Uzgodnienia / wnioski i rekomendacje

Las Państwowy

Nadleśnictwo Katowice

Nadleśnictwo Katowice - krótka charakterystyka:

- zasięg terytorialny **644 km²** - 0,2 % powierzchni kraju;
- powierzchnia leśna - **14 533 ha**;
- w skład nadleśnictwa wchodzi **13 leśnictw**;
- lesistość w zasięgu administracyjnym nadleśnictwa - **25 %**;
- lasy ochronne - **13 134,29 ha** - **91 % pow. leśnej**;
- lasy Nadleśnictwa Katowice zaliczone zostały do **II i III strefy silnych uszkodzeń przemysłowych**:
 - 1) II strefa - 11 257,48 ha;
 - 2) III strefa - 1962,23 ha.

- granica zasięgu administracyjnego Nadleśnictwa Katowice
- granice gmin
- granica zasięgu administracyjnego leśnictw
- grunty w zarządzie PGL LP Nadleśnictwo Katowice

Las Państwowy

Nadleśnictwo Katowice

Położenie Nadleśnictwa Katowice

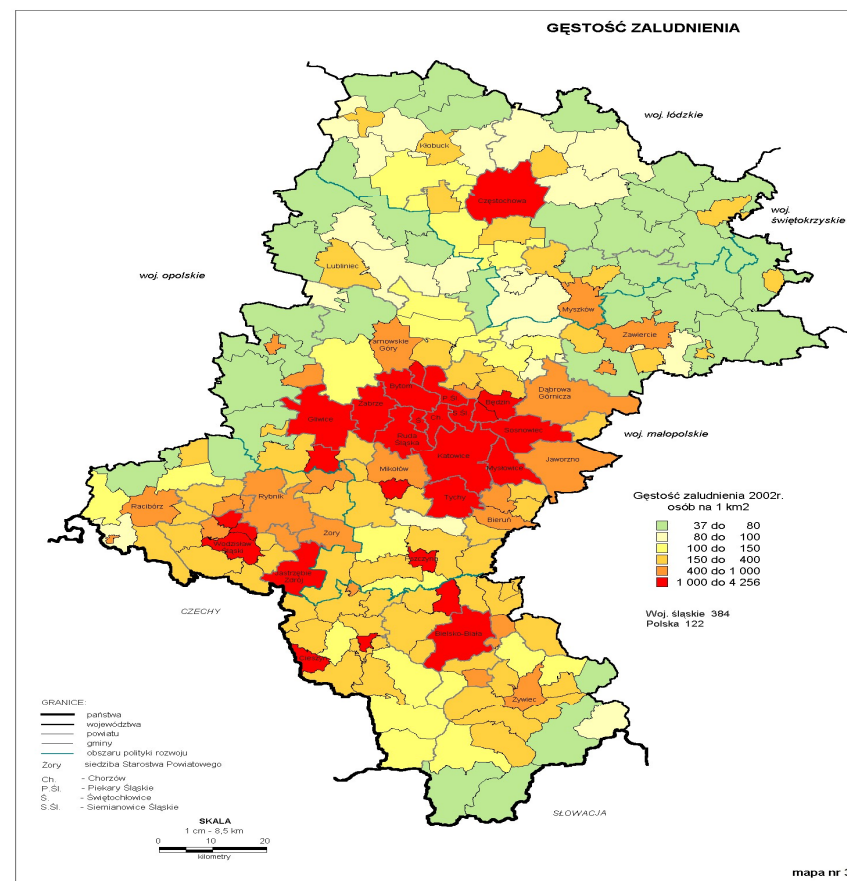
Nadleśnictwo Katowice jest położone w zasięgu **14 miast i gmin**;

- ludność - **1,5 mln** mieszkańców, **1500 osób/km²**, **4 % ludności kraju**;
- gęsta sieć dróg i linii energetycznych;
- duży udział terenów zabudowanych;
- rozdrobnienie kompleksów leśnych - **150 kompleksów**;
- wysokie uprzemysłowienie;
- szkody górnicze;
- silna antropopresja;
- duża ilość pożarów.

- zasięg administracyjny Nadleśnictwa Katowice
- granice gmin
- zasięg administracyjny powiatów
- grunty w zarządzie Nadleśnictwa Katowice

PLAN ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO WOJEWÓDZTWA ŚLĄSKIEGO

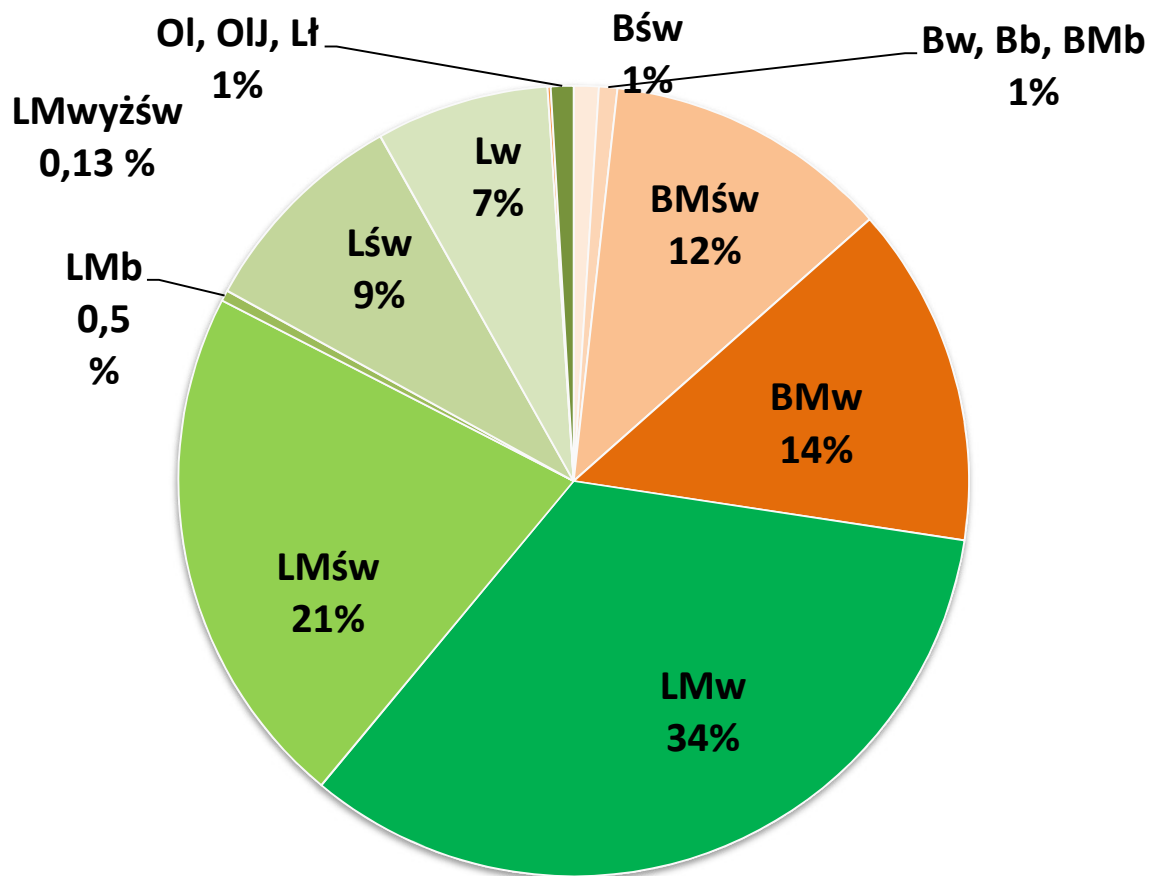

Lasy Państwowe

Nadleśnictwo Katowice

Typy siedliskowe lasu

- na terenie Nadleśnictwa Katowice dominują siedliska żyzne - lasowe, które zajmują ponad **72 % powierzchni**

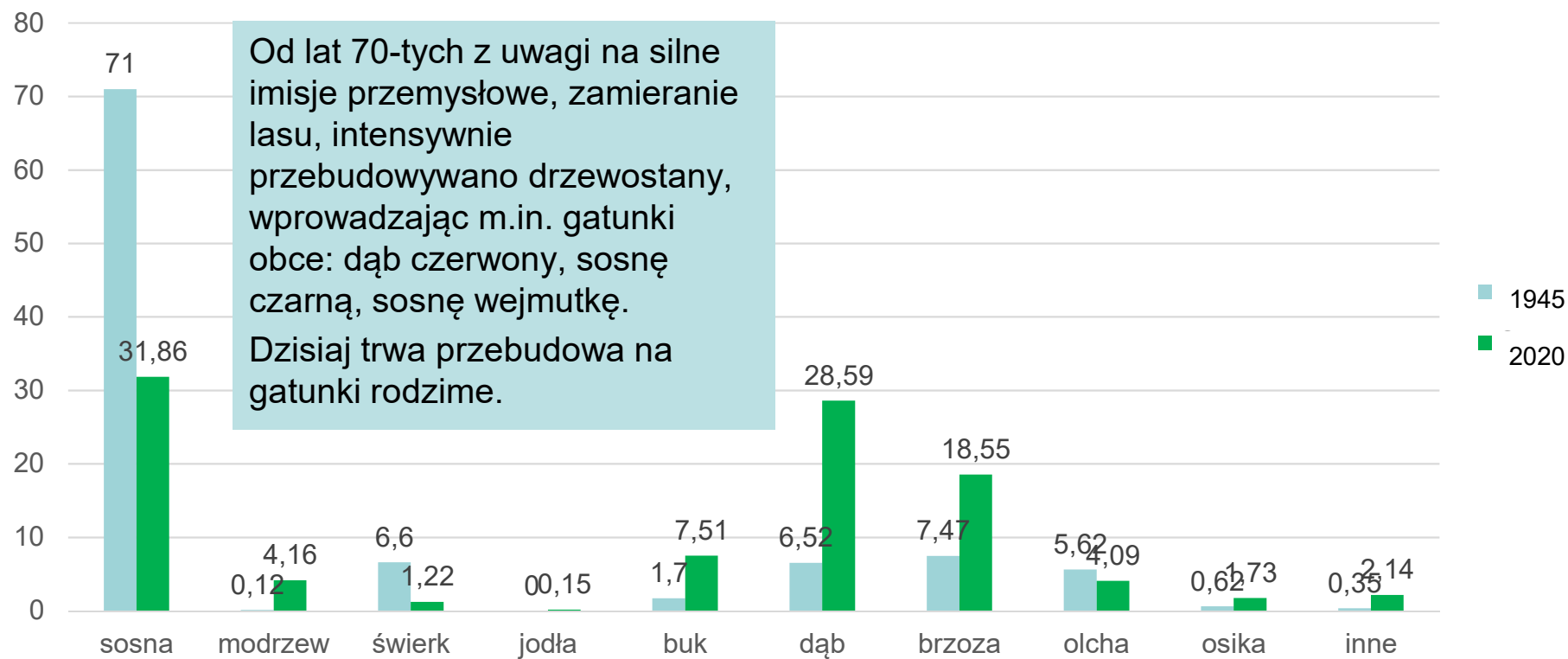

Lasy Państwowe

Nadleśnictwo Katowice

Struktura drzewostanów według głównych gatunków lasotwórczych, zmiany na przestrzeni lat 1945-2020

Nadleśnictwo Katowice

Propozycja Nadleśnictwa Katowice dotycząca wyznaczenia lasów o wiodącej funkcji społecznej

Z uwagi na położenie, uwarunkowania środowiskowe, przyrodnicze oraz społeczne proponuje się uznanie całości lasów w zasięgu administracyjnym Nadleśnictwa Katowice jako obszary o wiodącej funkcji społecznej. Jednocześnie celem utrzymania funkcji ochrony krajobrazu, klimatu, przyrody, ochrony przeciwpożarowej, zachowania trwałości lasu i bezpieczeństwa osób z niego korzystających, w związku z licznymi zagrożeniami biotycznymi i abiotycznymi na tym terenie powinna być prowadzona zrównoważona gospodarka leśna oparta o modyfikacje sposobów wymiany pokoleniowej wskazanych drzewostanów w Planie Urządzenia Lasu na lata 2020-2029. Lasy Państwowe wyraźnie i wielokrotnie artykułowały, że zaniechanie cięć pielęgnacyjnych i odnowieniowych w katowickich lasach społecznych będzie miało negatywny skutek.

Co uzgodniliśmy Nadleśnictwo Katowice

Porównanie powierzchniowe ostatecznych propozycji stron

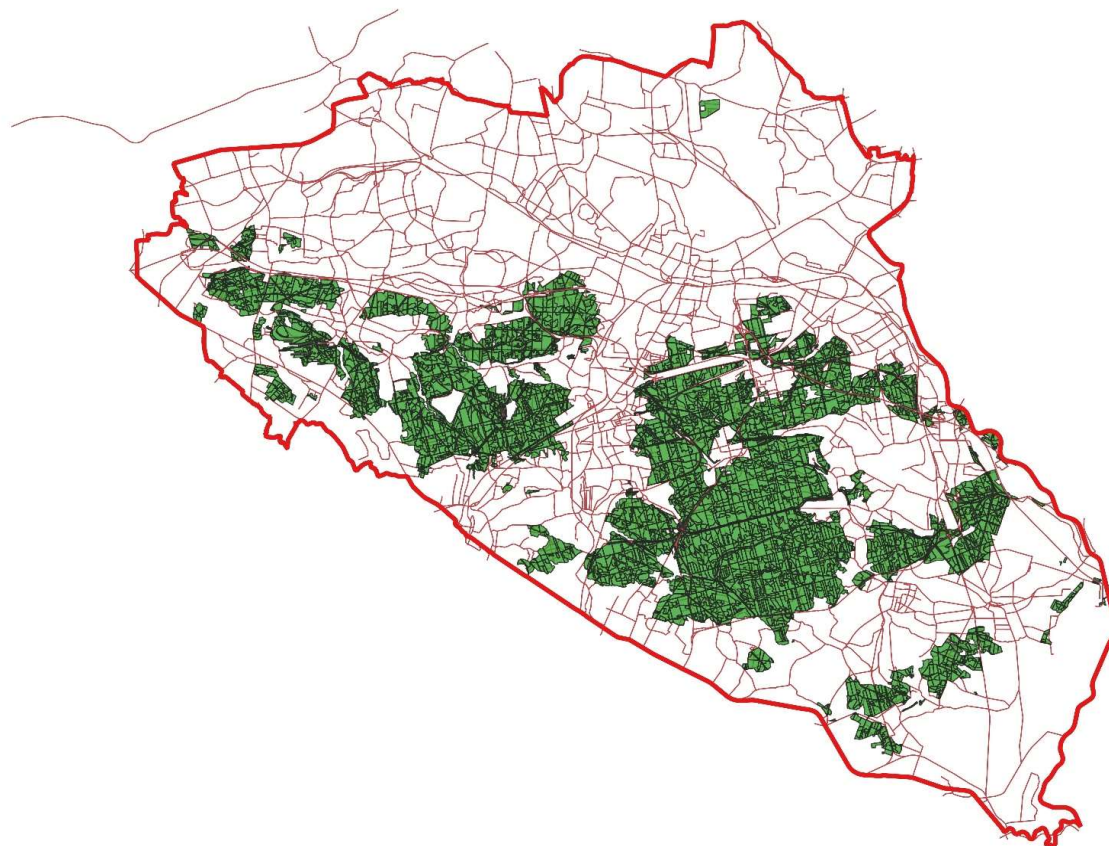
	Obszar - pow. leśna [ha]
Propozycja strony społecznej	14 174,53
Propozycja Nadleśnictwa	14 174,53
Propozycje samorządów (łącznie)	14 174,53

Stopień zgodności propozycji stron 14 174,53 ha - 100 %

Lasy Państwowe

Co uzgodniliśmy Nadleśnictwo Katowice

□ Granica administracyjna Nadleśnictwa Katowice
■ Grunty w zarządzie Nadleśnictwa Katowice, lasy o wiodącej funkcji społecznej.

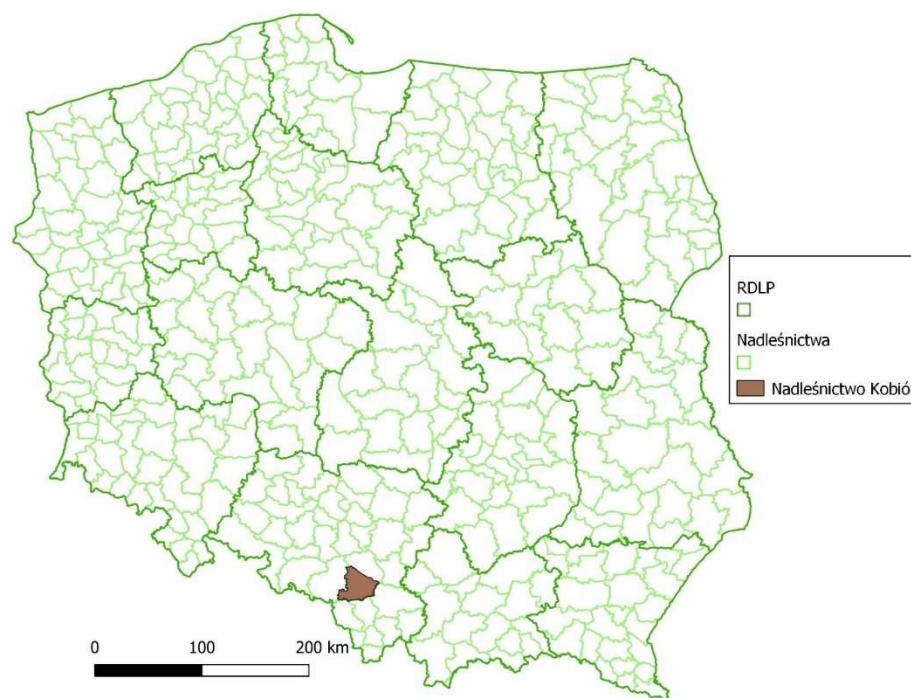
Lasy społeczne obejmują 100 % powierzchni Nadleśnictwa Katowice

Lasy Państwowe

Nadleśnictwo Kobiór

Położenie Nadleśnictwa Kobiór na obszarze Polski i RDLP w Katowicach

Lasy Państwowe

Nadleśnictwo Kobiór

Nadleśnictwo Kobiór administruje lasami na terenie 6 powiatów:

- mikołowski,
- Miasto Tychy,
- bieruńsko-lędziński,
- pszczyński,
- rybnicki,
- Jastrzębie Zdrój.

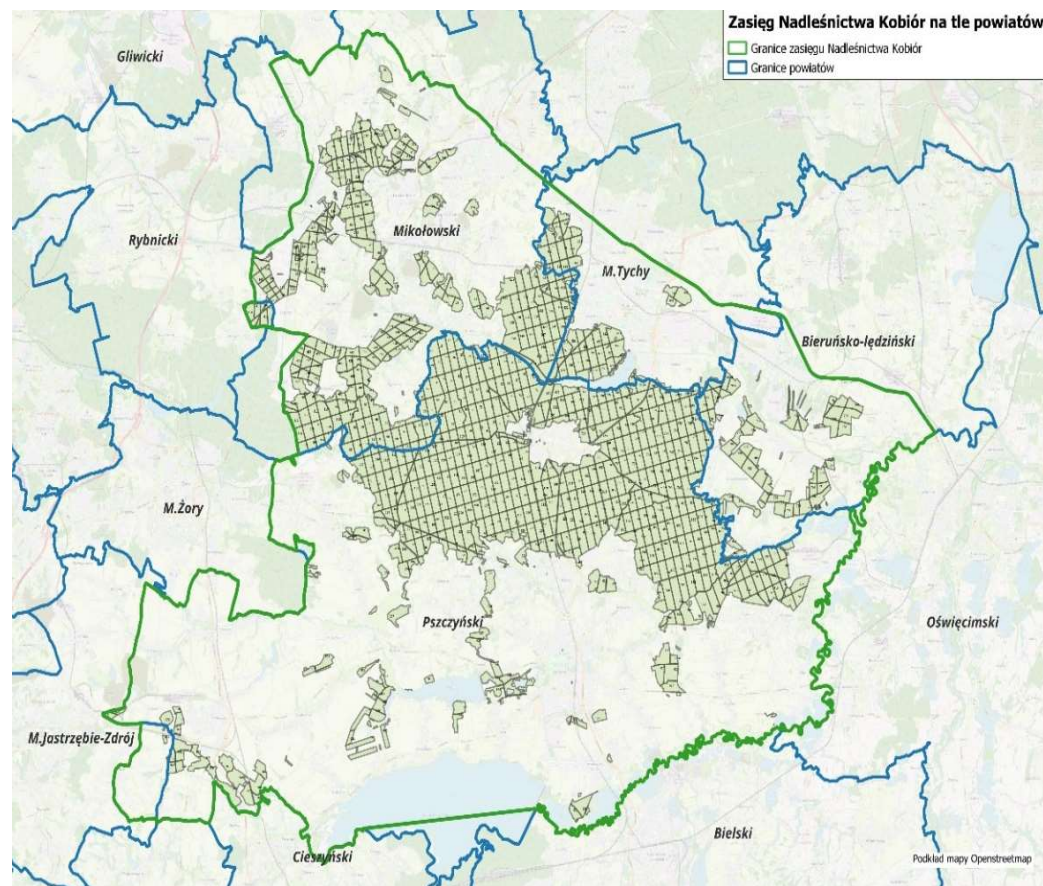
W zasięgu Nadleśnictwa położonych jest 16 gmin.

Powierzchnia Nadleśnictwa wynosi 21 382,80 ha, w tym powierzchnia leśna 20 392,36 ha.

Na terenie Nadleśnictwa znajdują się dwa rezerваты przyrody o łącznej pow. 882,88 ha.

Nadleśnictwo Kobiór składa się z jednego obrębu leśnego i 15 leśnictw oraz OHZ LP.

Nadleśnictwo prowadzi gospodarkę leśną na podstawie zatwierdzonego Planu Urządzenia Lasu na lata 2023-2032.

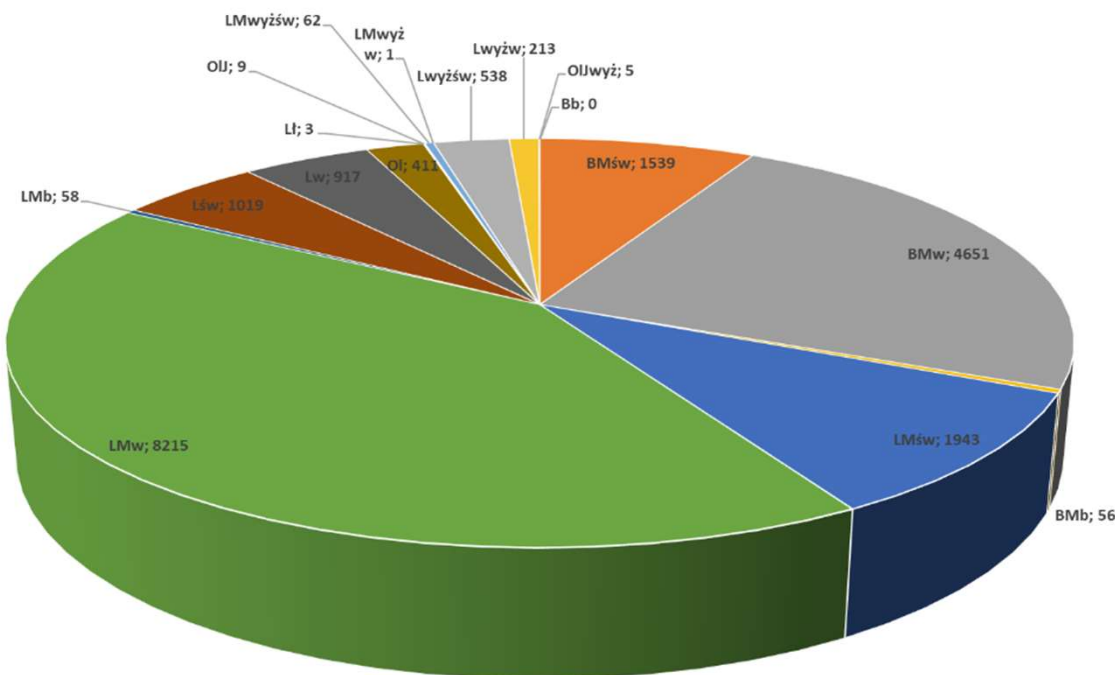
Las Państwowy

Nadleśnictwo Kobiór

Typy siedliskowe lasu (TSL)

W Nadleśnictwie dominują wilgotne siedliska, głównie lasu mieszanego wilgotnego i boru mieszanego wilgotnego.

Procentowy udział wszystkich typów siedliskowych przedstawia wykres:

Las Państwowy

Nadleśnictwo Kobiór

Skład gatunkowy starszych drzewostanów jest pochodną wprowadzania w XIX oraz na początku XX wieku monokultur sosnowych, które w obliczu zmian klimatu wymagają pilnej przebudowy.

Udział gatunków iglastych wynosi:

So - 72,0 %

Md - 1,4 %

Pozostałe iglaste - 0,2 %.

Udział gatunków liściastych:

Db - 12,8 %

Brz - 3,9 %

OI - 4,8 %

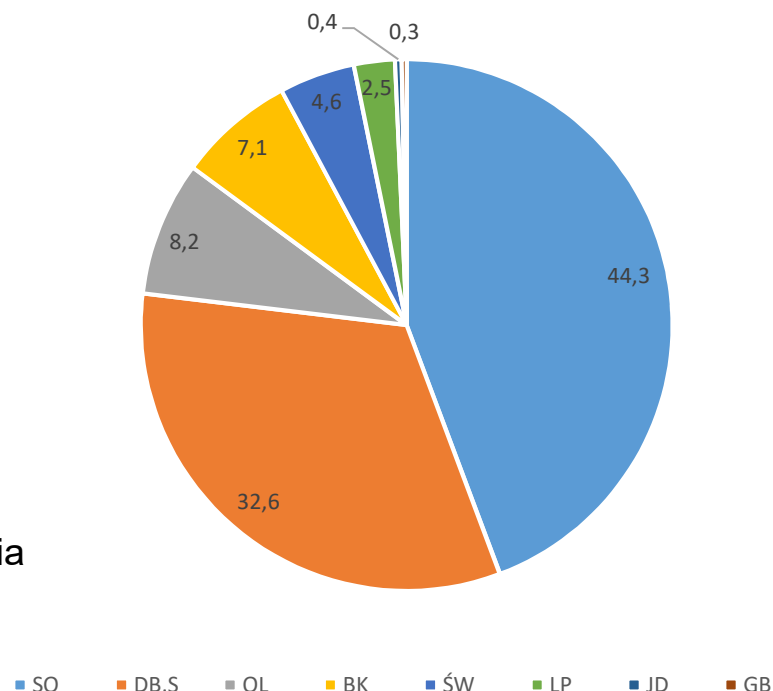
Bk - 3,1 %

Pozostałe liściaste - 1,8 %.

Realizowany zgodnie z obowiązującym Planem Urządzenia Lasu proces przebudowy prowadzi sukcesywnie do zwiększania udziału drzewostanów dostosowanych do warunków siedliskowych. Dla przykładu, wykres przedstawia udział gatunków w odnowieniach 2024 r.:

Skład gatunkowy

Powierzchnia gatunków w odnowieniach 2024

Propozycja Nadleśnictwa Kobiór

- Lasy położone w zasięgu Miasta Tychy, w tym:
 - lasy przyosiedlowe Miasta Tychy,
 - lasy wokół jeziora Paprocany, ośrodka Piramida - intensywnie wykorzystywane rekreacyjnie,
 - lasy kompleksu Wilkowyje, przez które przebiegają szlaki rowerowe.
- Lasy położone w zasięgu Miasta Mikołowa:
 - Kompleks leśny Brzezina - najbardziej na północ wysunięty oddział w Nadleśnictwie, walory przyrodnicze.
 - Fiołkowa Góra - las wyłączony z gospodarki leśnej na mocy porozumienia z Śląskim Ogrodem Botanicznym.
 - lasy przyosiedlowe Miasta Mikołów,
 - lasy pozostałe, przez które przebiegają szlaki rowerowe, tereny wykorzystywane rekreacyjnie.
- Lasy położone w Gminie Bieruń:
 - lasy w zasięgu Zespołu Przyrodniczo-Krajobrazowego Góra Chełmeczki,
 - lasy przyosiedlowe - oddz. 773 leśnictwa Wola.

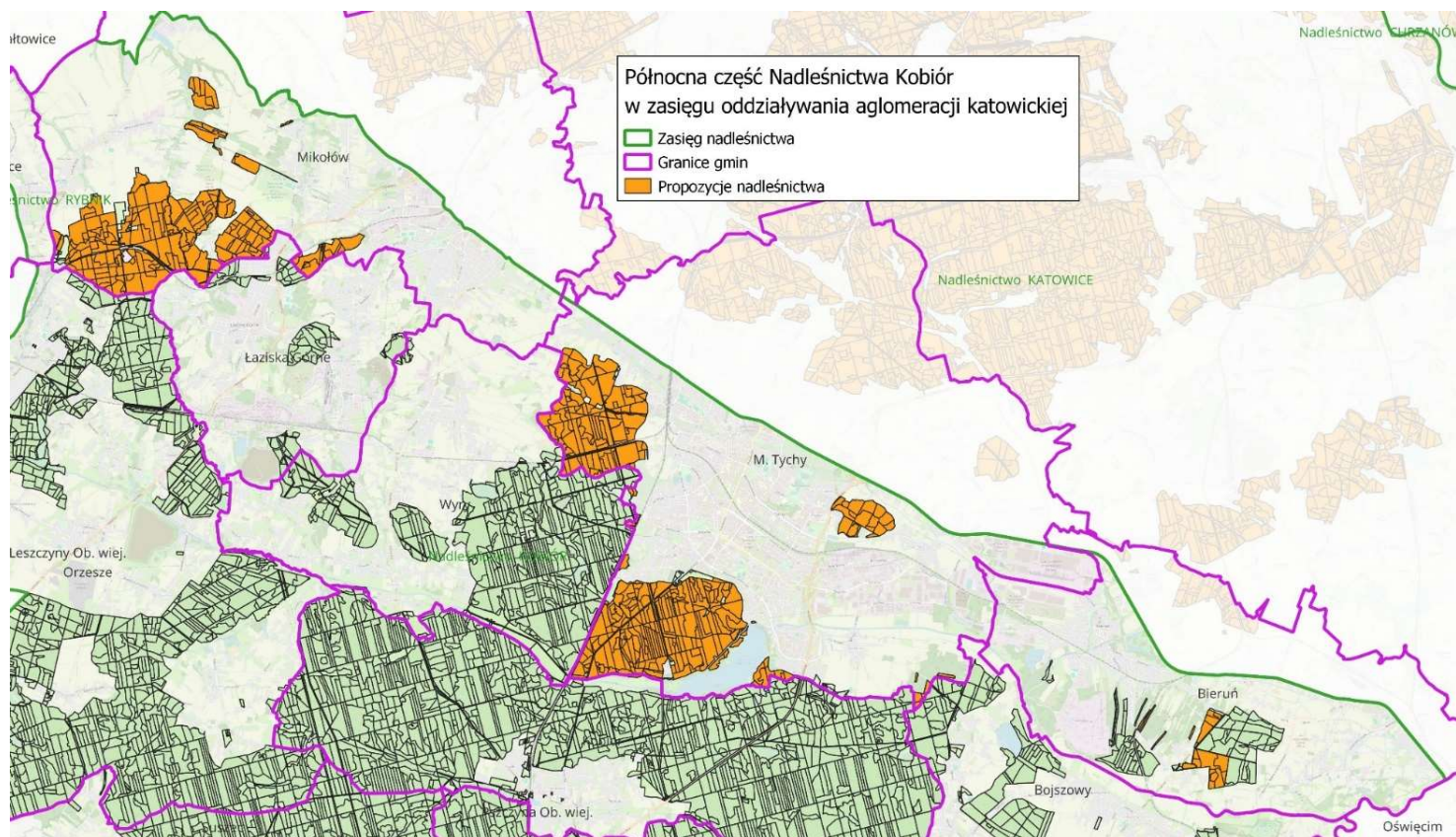
**Propozycje Nadleśnictwa są zgodne co do zasięgu z propozycjami strony samorządowej.
Propozycje strony społecznej dotyczą całego zasięgu Nadleśnictwa.**

Las Państwowy

Propozycja Nadleśnictwa Kobiór

Mapa propozycji Nadleśnictwa Kobiór

Co uzgodniliśmy Nadleśnictwo Kobiór

Porównanie powierzchniowe ostatecznych propozycji stron

	Obszar - pow. leśna [ha]
Propozycja strony społecznej	20 392,36
Propozycja Nadleśnictwa	1 863,24
Propozycje samorządów (łącznie)	1 863,24

Stopień zgodności propozycji stron 1 863,24 ha - 9,14 %

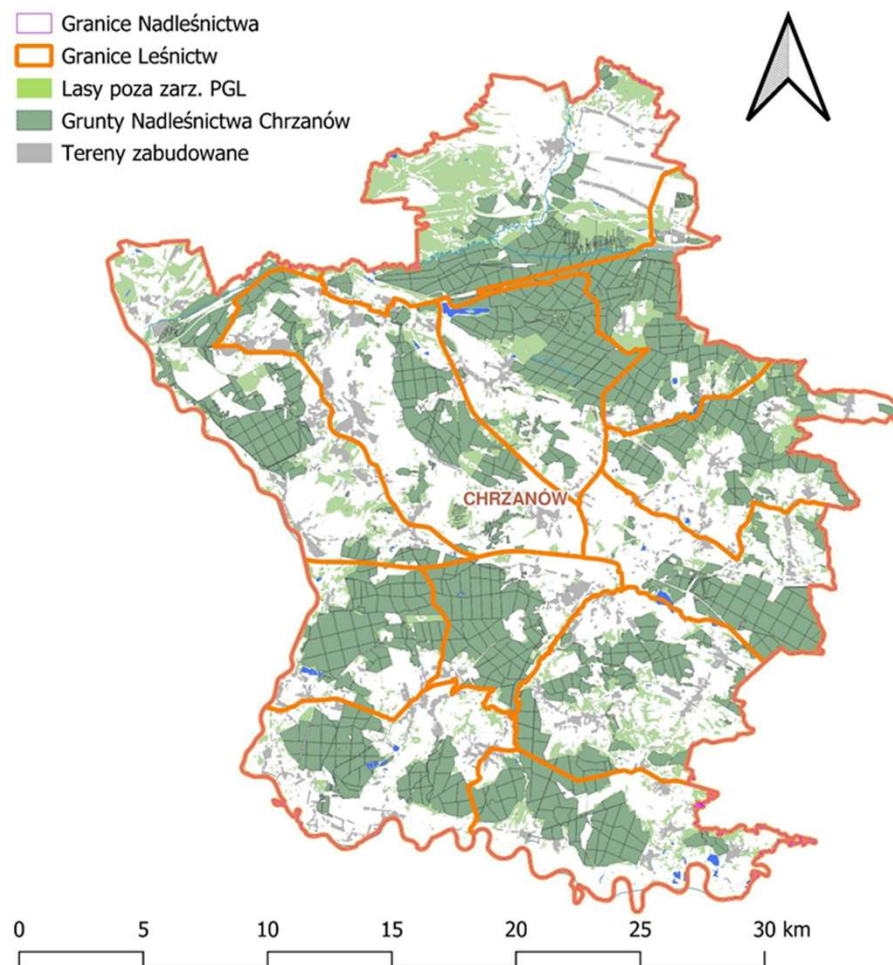
W obowiązującym od 2023 roku PUL wyznaczono wcześniej 972 ha tzw. lasów przyosiedlowych, które spełniają kryteria lasów społecznych. Aktualnie udział lasów uznanych za społeczne wynosi 12,9 %

Nadleśnictwo Chrzanów

- Nadleśnictwo Chrzanów położone jest w województwie małopolskim i śląskim. Obejmuje powiaty chrzanowski, Miasta Jaworzno oraz fragmenty powiatów olkuskiego, będzińskiego, oświęcimskiego, M. Sosnowiec. Powierzchnia zasięgu terytorialnego wynosi około 589 km². Powierzchnia Nadleśnictwa wynosi 20 255 ha. Lesistość obszaru wynosi 39,5% i jest wyższa od średniej lesistości kraju
- Na terenie Nadleśnictwa znajdują się 4 rezerваты przyrody (o łącznej powierzchni 83,86 ha) oraz lasy ochronne o powierzchni 18 584 ha stanowiące 96,8 5% obszaru Nadleśnictwa. Wszystkie lasy ochronne posiadają kategorię uszkodzone przez przemysł.
- Nadleśnictwo prowadzi gospodarkę leśną na podstawie zatwierdzonego Planu Urządzenia Lasu na lata 2020-2029.

- Granice Nadleśnictwa
- Granice Leśnictw
- Lasy poza zarz. PGL
- Grunty Nadleśnictwa Chrzanów
- Tereny zabudowane

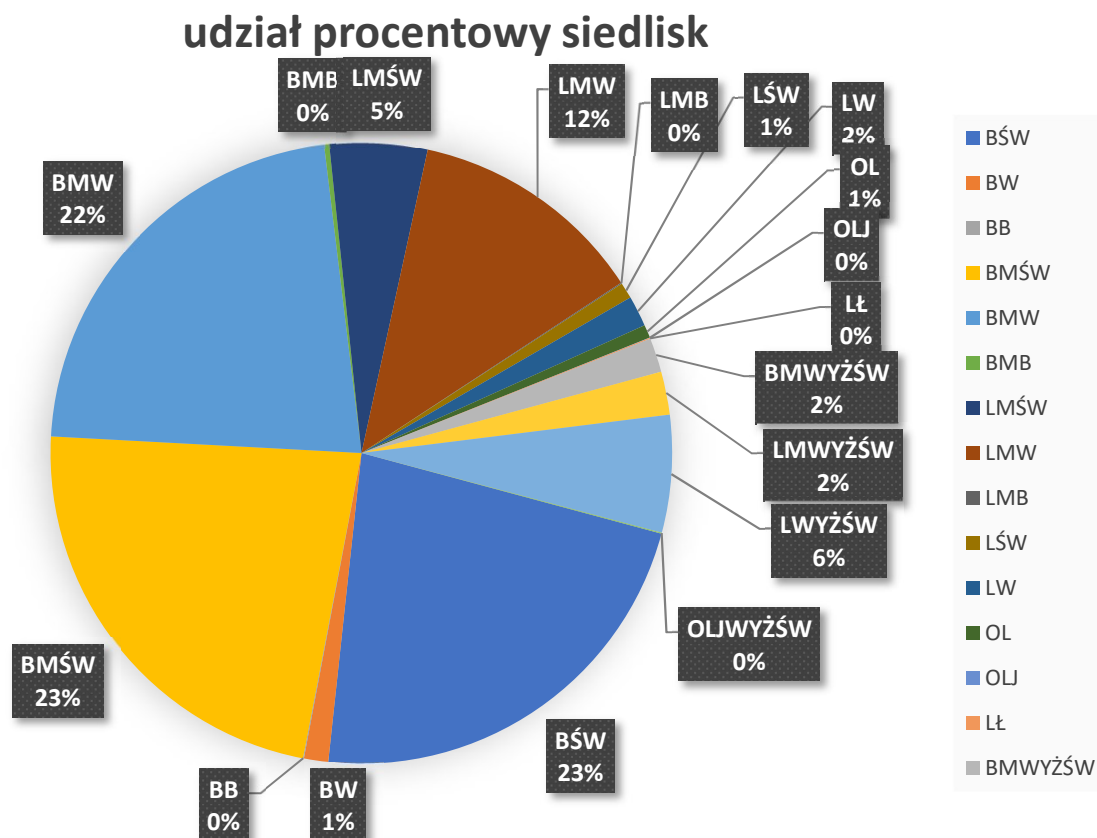

Las Państwowy

Nadleśnictwo Chrzanów

Procentowy udział typów siedliskowych lasu w Nadleśnictwie ogółem, przedstawia się następująco:

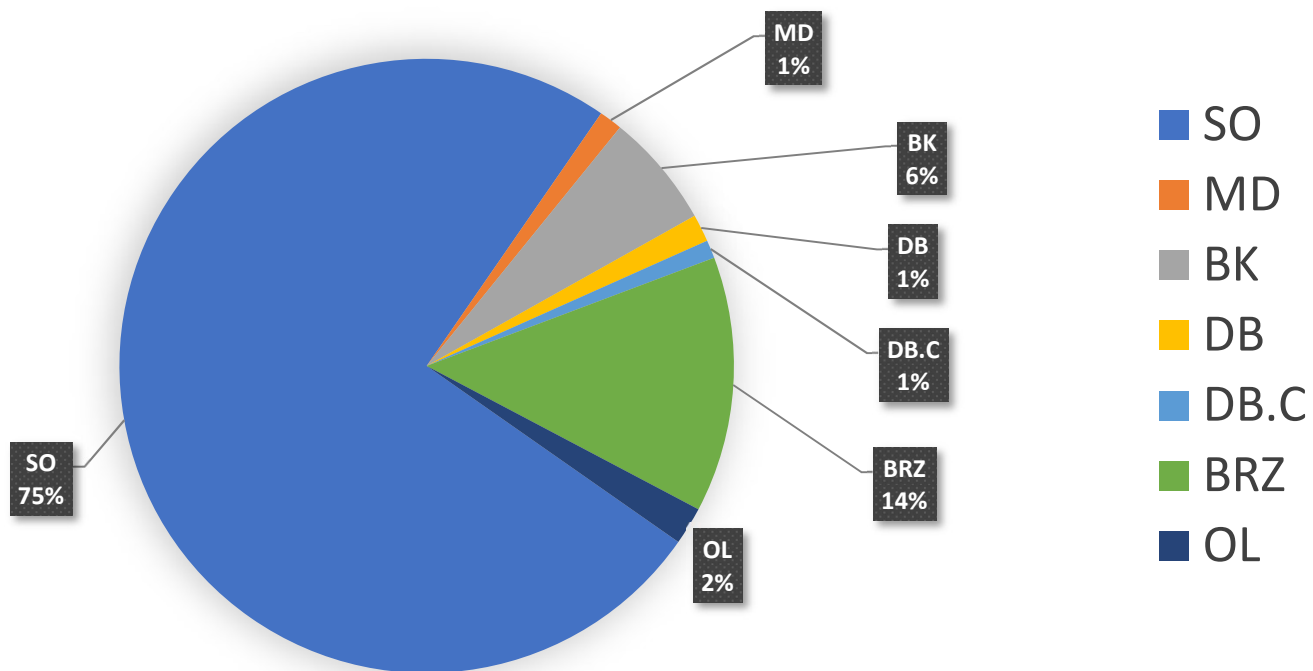

Lasy Państwowe

Nadleśnictwo Chrzanów

Struktura gatunkowa drzewostanów wg głównych gatunków lasotwórczych

Procentowy udział gatunków panujących

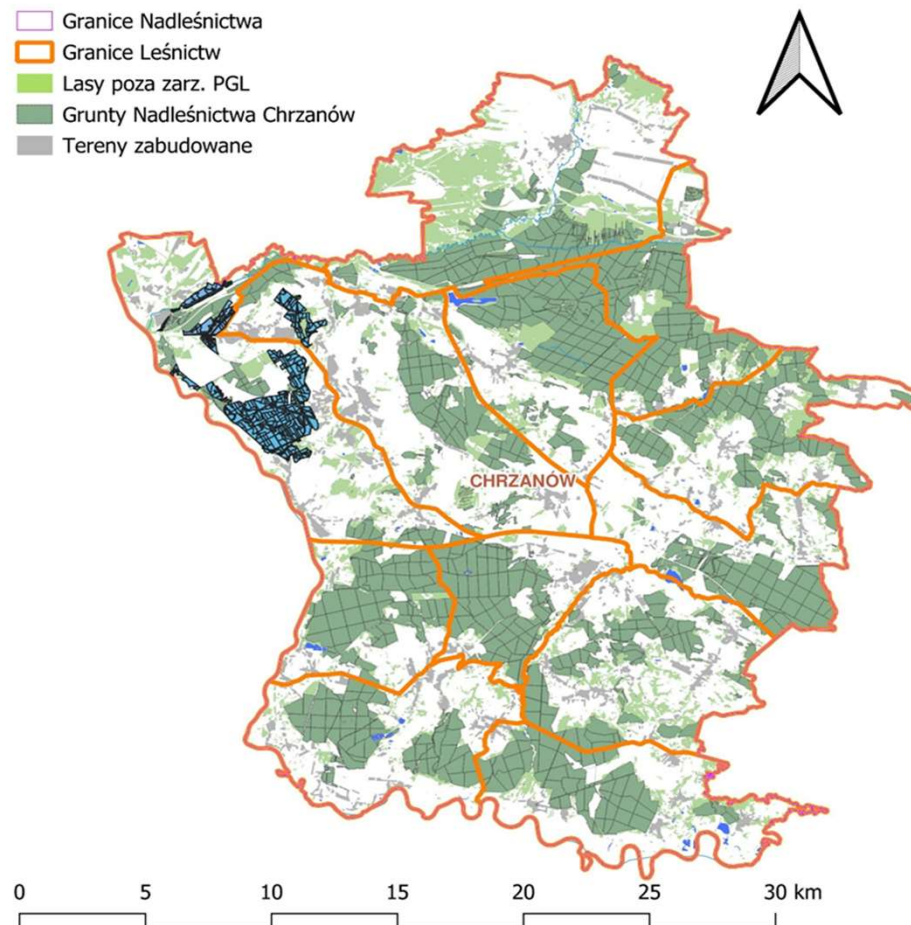

Las Państwowy

Propozycja Nadleśnictwa Chrzanów

- Lasy społeczne na terenie Nadleśnictwa zostały zaproponowane na terenach leśnych w zasięgu terytorialnym Gminy Jaworzno i Gminy Sosnowiec. Łącznie jest ich 1 115,49 ha, co stanowi 5,55 % pow. leśnej całego nadleśnictwa.

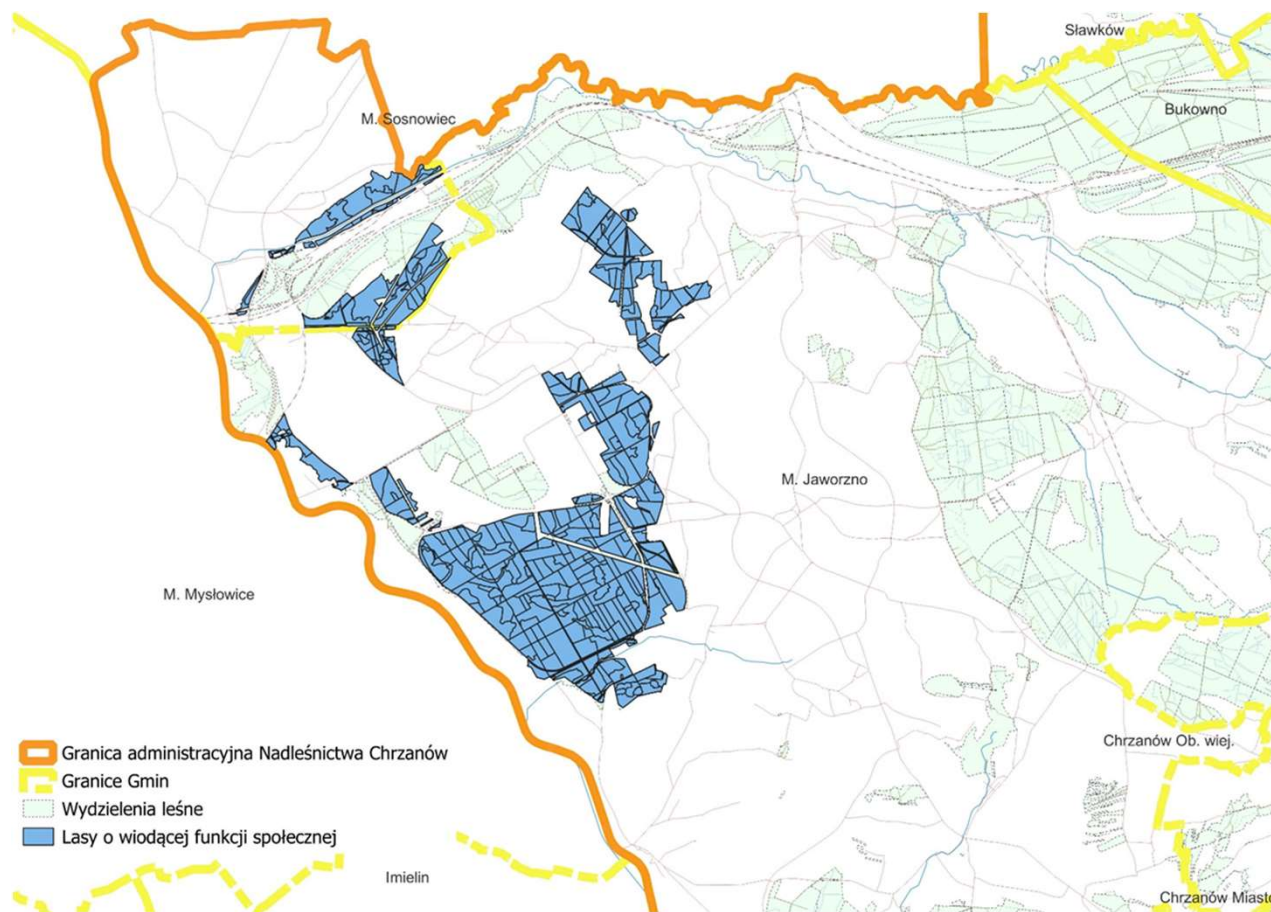

Lasy Państwowe

Propozycja Nadleśnictwa Chrzanów

Zasięg terytorialny lasów o wiodącej funkcji społecznej

Nadleśnictwo Chrzanów

Propozycja Nadleśnictwa

- Nadleśnictwo Chrzanów zaproponowało do objęcia wiodącą funkcją lasów społecznych wokół Katowic teren możliwie najbliższej przylegający do tej aglomeracji. Wybrano kompleks leśny stanowiący funkcjonalną całość. Wewnątrz niego poddano analizie wszystkie wydzielena leśne i wyodrębniono dla nich wiodące funkcje. Fragmenty nieposiadające funkcji społecznych nie zostały zaproponowane.

Nadleśnictwo Chrzanów

Propozycja Samorządów

- Samorządy Miasta Jaworzna i Miasta Sosnowiec zarekomendowały niewyznaczanie żadnych lasów społecznych, uznając że obecny stan zagospodarowania oraz ochrony lasu jest wystarczający i zagwarantowany w PUL. Dodatkowo samorządy prowadzą z Nadleśnictwem rozmowy w wypadku zaistnienia potrzeb modyfikacji gospodarki leśnej.

Lasy Państwowe

Nadleśnictwo Chrzanów

Propozycja części strony społecznej

- Propozycja objęła swoim zasięgiem całe terytorium Nadleśnictwa Chrzanów, w tym grunty niebędące lasami oraz obszar na terenie województwa małopolskiego.

Co uzgodniliśmy Nadleśnictwo Chrzanów

Porównanie powierzchniowe ostatecznych propozycji stron

	Obszar - pow. leśna [ha]
Propozycja strony społecznej	20 094,12 (w tym w woj. małopolskim 14 626,03)
Propozycja Nadleśnictwa	1115,49
Propozycje samorządów (łącznie)	0

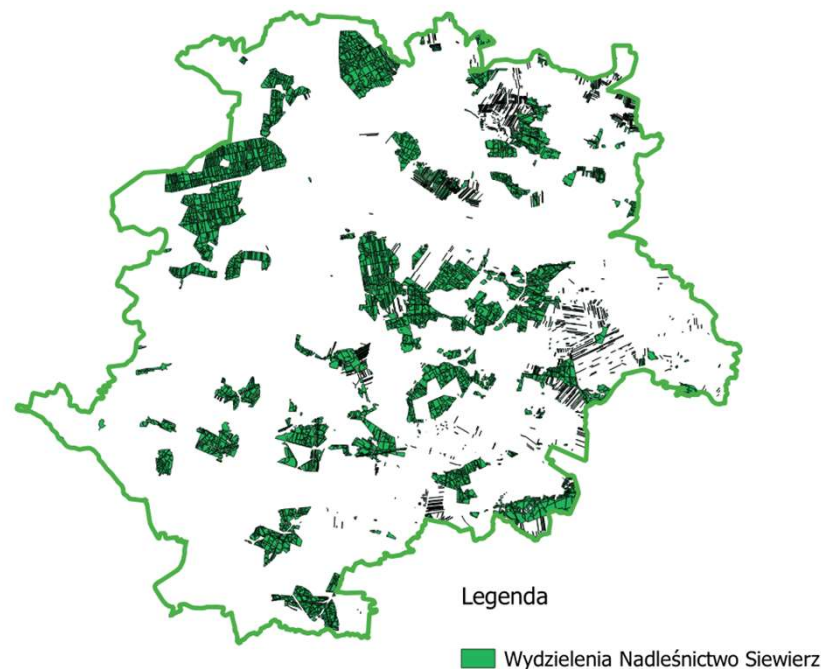
Stopień zgodności propozycji nadleśnictwa ze stroną samorządową
0 ha - 0 %

Stopień zgodności propozycji nadleśnictwa ze stroną społeczną
1115,49 ha - 5,55 %

Nadleśnictwo Siewierz

- Nadleśnictwo Siewierz znajduje się na terenie powiatów myszkowskiego, zawierciańskiego, tarnogórskiego, będzińskiego oraz powiatów grodzkich Dąbrowa Górnicza i Sosnowiec.
- Jego powierzchnia wynosi 15 864,81 ha (w tym 15 425,77 ha powierzchni leśnej i 439,04 ha powierzchni nieleśnej). Na terenie Nadleśnictwa znajdują się dwa rezerваты przyrody (o łącznej powierzchni 26,54 ha).
- Nadleśnictwo Siewierz składa się z jednego obrębu leśnego oraz 15 leśnictw.
- Nadleśnictwo prowadzi gospodarkę leśną na podstawie zatwierdzonego Planu Urządzenia Lasu na lata 2019-2028.

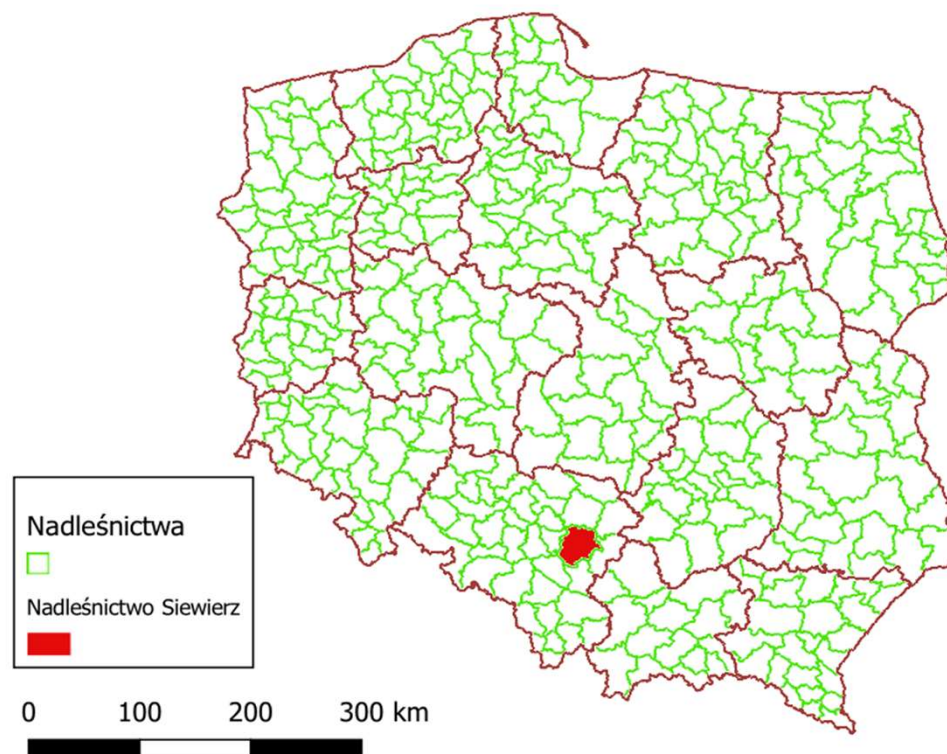

Las Państwowy

Nadleśnictwo Siewierz

Położenie Nadleśnictwa Siewierz na obszarze Polski i RDLP w Katowicach

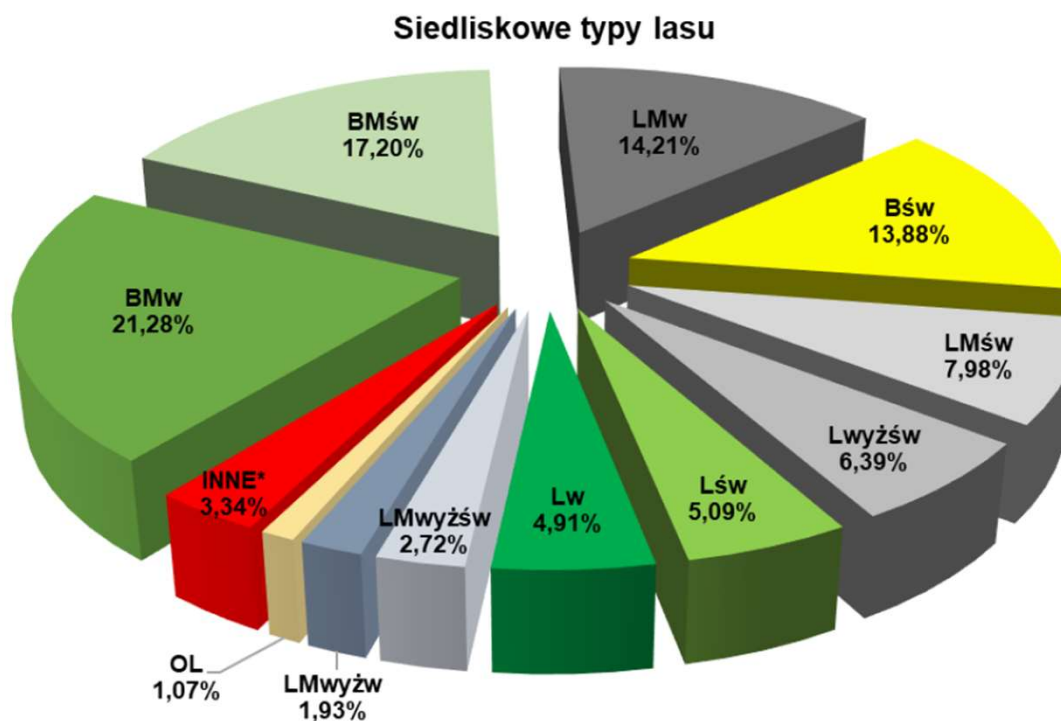

Lasy Państwowe

Nadleśnictwo Siewierz

Występują tu siedliska głównie borów i lasów mieszanych.

Procentowy udział typów siedliskowych lasu w Nadleśnictwie przedstawia się następująco:

Nadleśnictwo Siewierz

- Lasy stanowiące własność Skarbu Państwa stanowią ok. 57,62% powierzchni wszystkich lasów w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Siewierz.
- Lasy niestanowiące własności Skarbu Państwa zajmują ok. 42,38% całkowitej powierzchni lasów w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa.
- Średni wiek drzewostanów na przestrzeni operatów wzrósł z 56 na 64 lata.

Skład gatunkowy:

- udział gatunków iglastych - 70,73%,

w tym:

So - 67,57%

Md - 2,42%,

pozostałe - 0,74%

- udział gatunków liściastych - 29,27%,

w tym:

Brz - 11,25%,

Db - 6,91%,

Bk - 4,23%,

OI - 3,34%,

Db cz. - 2,31%,

pozostałe - 1,23%

Las Państwowe

Propozycja Nadleśnictwa Siewierz

Las Grodziecki w Będzinie:

- Obszar Chronionego Krajobrazu „Las Grodziecki”;
- wykorzystywany licznie do celów rekreacji i wypoczynku;
- w miejscu tym corocznie organizowane są imprezy dla miejscowej społeczności - rodzinne biegi powiatowe i gminne;
- w kompleksie znajduje się plantacja choinkowa - ekologiczna choinka - „Choinkobranie”.

Park „Podlesie” w Dąbrowie Górniczej:

- położenie w sąsiedztwie bardzo dużego Osiedla 1000-lecia, Podlesie, Gołonóg i dalszych części zwartej zabudowy miasta Dąbrowa Górnicza;
- w kompleksie znajdują się ślady dawnych umocnień wojennych w postaci „Kochbunkrów”;
- las wykorzystywany w celach edukacyjnych przez lokalne placówki szkolne, organizacje społeczne i Nadleśnictwo.

Las Zagórski w Sosnowcu:

- projektowany użytek ekologiczny „Mokradła Lasu Zagórskiego”;
- położenie w sąsiedztwie bardzo dużego osiedla Zagórze - ok. 50 000 mieszkańców;
- las wykorzystywany w celach edukacyjnych przez lokalne placówki szkolne i Nadleśnictwo.

„Balaton” w Sosnowcu:

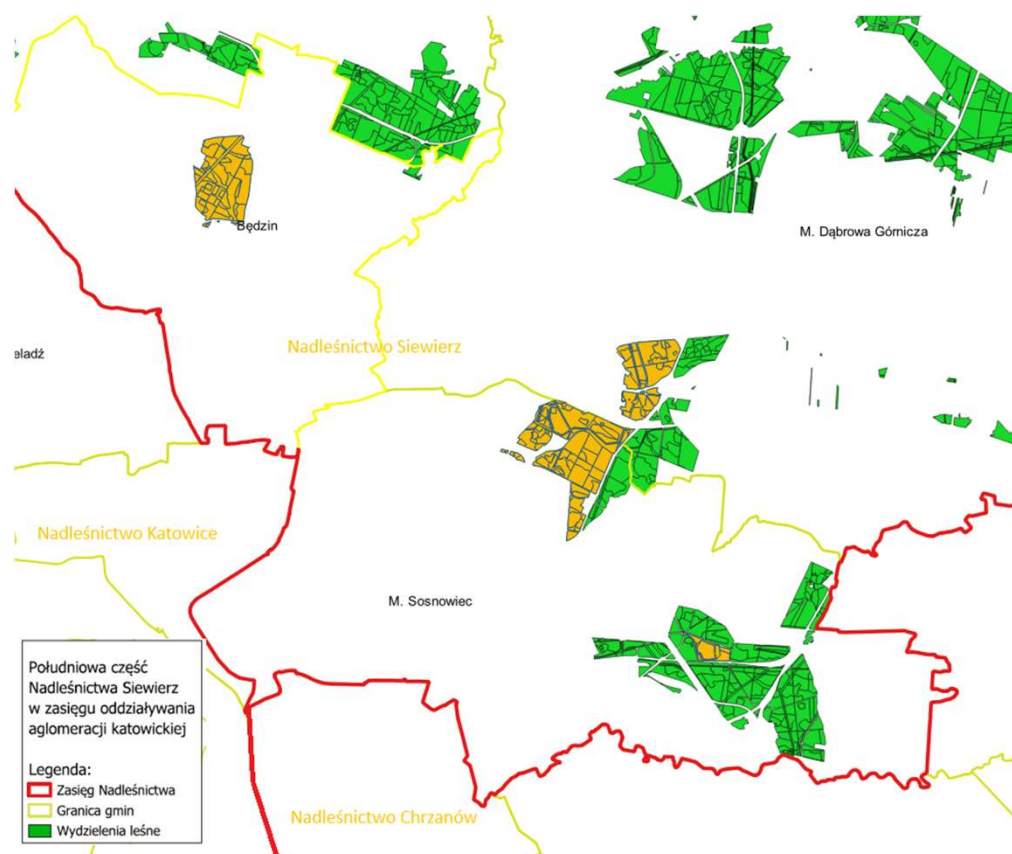
- lasy wokół zbiornika wodnego;
- wykorzystywany licznie do celów rekreacji i wypoczynku od lat 70-tych ubiegłego wieku;
- duży utwardzony parking;
- w ramach współpracy z gminą udostępniony do zagospodarowania gminie od roku 2007.

Las Państwowy

Propozycja Nadleśnictwa Siewierz

Mapa propozycji Nadleśnictwa Siewierz

Co uzgodniliśmy Nadleśnictwo Siewierz

Porównanie powierzchniowe ostatecznych propozycji stron

	Obszar [ha] - pow. leśna
Propozycja strony społecznej	15 425,84
Propozycja Nadleśnictwa	467,60
Propozycje samorządów (łącznie)	234,01

Stopień zgodności propozycji nadleśnictwa ze stroną samorządową 234,01 ha - 50,05 %.

Samorząd Miasta Sosnowiec zarekomendował niewyznaczanie żadnych lasów społecznych, uznając że obecny stan zagospodarowania oraz ochrony lasu jest wystarczający i zagwarantowany w PUL.

Stopień zgodności propozycji nadleśnictwa ze stroną społeczną 467,60 ha - 3,03 %

Wnioski i rekomendacje do procesu

- Organizacje społeczne zaproponowały, by w kolejnych etapach rozmów **rozszerzyć obszar opracowania**, w pierwszej kolejności włączając w zakres prac cały obszar Nadleśnictwa Katowice, Siewierz, Kobiór i Chrzanów; w II etapie omówić Nadleśnictwa: Brynek, Rybnik, Rudy Raciborskie, Świerklaniec, a w III etapie: Herby, Koszęcin, Lubliniec, Zawadzkie, Rudziniec i Olkusz.
- Członkowie zespołu zwracali uwagę, że część proponowanych zmian w sposobie gospodarowania (modyfikacje) jest możliwe do **szybkiego wdrożenia** w ramach istniejących Planów Urządzania Lasu, zaś pozostałe proponowane w ramach ONoL sposoby gospodarowania (ograniczenia i wyłączenia) wymagają wdrożenia nowych PULi i będą bardziej **odroczone w czasie**.
- Sytuacja, w której strony proponowały głównie całkowite wyłączanie lasów, MKiŚ zidentyfikowało jako potencjalny problem, jako że **intencją MKiŚ** w ramach konsensusu nie było wyłączanie lasów społecznych, a raczej ograniczenie i modyfikacja gospodarki na ich obszarze.

Wnioski i rekomendacje do procesu

- Członkowie zespołu wielokrotnie zwracali uwagę, że **organizacje społeczne** reprezentowane pośród członków zespołu **nie stanowiły jednolitej grupy** o jednakowych opiniach, a nazywanie ich zbiorczo “stroną społeczną” było mylące. Organizacje społeczne obecne na sali prezentowały zróżnicowane poglądy, stanowiska i interesy.
- Wyznaczone przez MKiŚ **ramy czasowe prac zespołu zostały uznane za zdecydowanie zbyt krótkie** przez przedstawicieli wszystkich zainteresowanych stron. Rekomenduje się wydłużenie czasu pracy zespołu, w jakim miałyby wypracować wspólne stanowisko dla rozpatrywanego obszaru.
- **Model procesu** oparty na zasadach zbliżonych do **konsultacji społecznych** polegających na zgłaszaniu i rozpatrywaniu uwag do przedłożonych treści **budził wątpliwości** niektórych członków zespołu. Zwracali uwagę, że nie jest on spójny ze sposobem powołania i zakładanymi zasadami działania zespołu złożonego z równorzędnych członków.

Wnioski i rekomendacje do procesu

- **Obszar prac zespołu** powinien być z góry precyzyjnie określony. Wskazano na brak wcześniejszego zdefiniowania obszaru „lasów wokół Katowic” i różną interpretację obszaru przez członków zespołu i w związku z tym konieczność kilkukrotnego doprecyzowywania przez MKiŚ tej definicji w trakcie prac zespołu (ostatni raz 14 października br.). Wskazano na potrzebę precyzyjnego **określenia definicji kryteriów oraz sposobów zagospodarowania**, ze względu na odmienną interpretację zapisów przez członków zespołu.
- Wskazano na potrzebę **zawężenia obszaru** i sprowadzenia go do poziomu co najwyżej jednego nadleśnictwa. Zaleca się wypracowanie konkretnych propozycji ograniczeń i modyfikacji na poziomie nadleśnictw lub innych jednostek/obszarów funkcjonalnych o zbliżonych warunkach przyrodniczych. Rozwiązania szczegółowe winny być opracowane i zweryfikowane na gruncie.
- Wskazano na dysproporcje w udziale/reprezentacji poszczególnych stron w procesie (przykładowo 1 przedstawiciel zuli/przemysłu drzewnego w stosunku do znaczącej liczby organizacji społecznych, samorządów). W przyszłości do prac zaleca się zaprosić przede wszystkim lokalne samorządy i organizacje społeczne, które **reprezentują omawiany obszar i są interesariuszami, przedstawicielami miejscowej społeczności**.
- Wskazano na potrzebę **precyzyjnego określenia roli przedstawicieli samorządów** różnych szczebli oraz ich związków (Gmina, Powiat, Urząd Marszałkowski, GZM) w wyznaczaniu obszarów i określaniu sposobów gospodarowania.

Opis skutków uzgodnień

- Podczas prac **zespół nie przeprowadził systematycznej analizy skutków uzgodnień** ani skutków proponowanych przez poszczególne strony rozwiązań. Nieodzownym elementem wypracowania ostatecznych rozwiązań musi być **szczegółowa analiza potencjalnych skutków** w wymiarze ekonomicznym, przyrodniczym, społecznym i w aspekcie zapewnienia powszechnego bezpieczeństwa, w tym pożarowego, ich wpływu na rynek pracy oraz znaczenia dla sektora przemysłu drzewnego. Taka analiza będzie możliwa po doprecyzowaniu zmian w prowadzeniu gospodarki leśnej do poziomu wydzielenia.
- Podczas dyskusji pojawiały się głosy poddające pod rozwagę członków zespołu różne możliwe skutki proponowanych rozwiązań dotyczące m.in. usług ekosystemowych, jakości życia, kwestii bezpieczeństwa, kwestii fitosanitarnych, konsekwencji finansowych zmian i innych zagadnień.
- Należy jednak mieć na uwadze, że ze względu na bardzo ograniczony terminarz procesu, zespół w swoich rozmowach nie był w stanie przeprowadzić systematycznej analizy skutków uzgodnień i powyższą listę tematów należy traktować jako bardzo wstępny punkt wyjścia do dalszych rozmów.

Opis skutków uzgodnień

Szacunkowe skutki ekonomiczne według Lasów Państwowych:

- W zaproponowanych przez stronę Lasów Państwowych obszarach lasów o wiodącej funkcji społecznej stosując tylko i wyłącznie modyfikacje wskazówek gospodarczych Planów Urządzenia Lasu pozyskanie drewna zmniejszy się o około 35 000 m³ rocznie.
- Przychody z tytułu sprzedaży drewna w jednostkach objętych wyznaczeniem lasów o wiodącej funkcji społecznej zmniejszą się o około 9 000 000 zł rocznie, przyjmując aktualny poziom cen surowca drzewnego.
- Szacowany wzrost kosztów pozyskania drewna w związku ze zmianą rębni zupełnych na rębnie złożone wyniesie około 500 000 zł rocznie.
- Należy się liczyć ze znaczącym wzrostem kosztów zagospodarowania turystycznego w lasach społecznych oraz kosztów zapewnienia bezpieczeństwa osobom korzystającym z lasu.

6 | Co dalej?

Co dalej

Członkowie zespołu zgodzili się co do możliwości kontynuowania rozmów i wyrazili gotowość do dalszego uczestnictwa w pracach w oparciu o skorygowane i doprecyzowane wytyczne MKiŚ. Został przygotowany wspólny list intencyjny w tej sprawie.

Raport zawierający propozycje obszarów lasów o wiodącej funkcji społecznej i zasad gospodarowania na tych obszarach opracowany przez lokalny zespół, został przekazany przez Przewodniczącego lokalnego zespołu **Wojewodzie Śląskiemu**.

Wojewoda Śląski przedłoży Ministrowi Klimatu i Środowiska raport zawierający propozycje obszarów lasów o wiodącej funkcji społecznej i zasad gospodarowania na tych obszarach opracowany przez lokalny zespół wraz z wnioskami i postulatami opracowanymi na jego podstawie.

W ostatnim kroku **MKiŚ** podejmie decyzje, czy i które wnioski i postulaty, w jakiej formie oraz jakim trybie będą podlegały wdrożeniu, a także na jakich zasadach proces będzie kontynuowany w innych lokalizacjach.

Załączniki do raportu:

Załącznik nr 1 - Zestawienie wszystkich sprawozdań (protokołów) ze spotkań zespołu - z załączonymi dokumentami

Załącznik nr 2 - Lista osób uczestniczących w pracach zespołu (z podaniem informacji nt. reprezentowanego podmiotu/instytucji)

Załącznik nr 3 - Tabela - zestawienie propozycji: obszarów lasów o wiodącej funkcji społecznej oraz zasad gospodarowania - z uwzględnieniem zdań odrębnych (tabele szczegółowe nr 3.1 oraz tabela sumaryczna nr 3.2)

Załącznik nr 4 - Wizualizacja (mapa/mapy) propozycji: obszarów lasów o wiodącej funkcji społecznej oraz zasad gospodarowania - z uwzględnieniem zdań odrębnych

Załącznik nr 5 - Zestawienie danych, które wsparły proces (prezentacje, mapy, analizy, wyniki badań itp.) - z załączonymi dokumentami

Załącznik nr 6 - Zestawienie opinii, listów, stanowisk itd. przekazanych przez członków lokalnego zespołu ds. lasów o wiodącej funkcji społecznej oraz osób/podmiotów spoza zespołu zgłoszonych w trakcie jego prac - z załączonymi dokumentami

Załącznik nr 7 - Rekomendacje stron uczestniczących w pracach zespołu (całego zespołu oraz odrębne każdej ze stron uczestniczących w procesie) - z załączonymi dokumentami

Załącznik nr 8 - Zestawienie uwag członków zespołu do raportu i wyniki ich rozpatrzenia - z załączonymi dokumentami

Las Państwowy

Jednostka odpowiedzialna za
przeprowadzenie konsultacji:
Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych
w Katowicach

ul. św. Huberta 43/45
40-543 Katowice